



Sebehodnoticí zpráva Masarykovy univerzity

Oblast vzdělávání

Učitelství

Prosinec 2017

Masarykova univerzita

Žerotínovo nám. 617/9, 601 77 Brno, Česká republika
www.muni.cz

Obsah

1. Povaha, rozsah a struktura vzdělávací činnosti	3
2. Tvůrčí činnosti	15
3. Personální zajištění výuky, tvůrčí činnosti a souvisejících činností.....	26
4. Mezinárodní působení	28
5. Spolupráce s praxí.....	33
6. Finanční, prostorové, přístrojové, informační a komunikační vybavení a další zabezpečení	37
7. Shrnutí.....	39

Uvedené údaje jsou platné k datu odeslání žádosti o institucionální akreditaci, není-li v textu uvedeno jinak.

1. POVAHA, ROZSAH A STRUKTURA VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

B I. 1. Povaha, rozsah a struktura vzdělávací činnosti uskutečňované vysokou školou v dané oblasti vzdělávání odpovídá popisu této oblasti vzdělávání uvedenému v nařízení vlády o oblastech vzdělávání ve vysokém školství, vydaném podle § 44a odst. 3 zákona o vysokých školách.

Shrnutí sebehodnocení

Souhrnně lze konstatovat, že dosavadní realizace studijních programů Učitelství na MU dává záruku úrovně kvality vzdělávacích činností této oblasti a odpovídá popisu dané vzdělávací oblasti v nařízení vlády. V největší míře je učitelské vzdělávání realizováno na Pedagogické fakultě (PdF), jejíž poslední reakreditace proběhla v roce 2016, kdy byly studijní programy a obory inovovány, zásadně především pedagogicko-psychologický modul a systém praxí.

Výsledek sebehodnocení

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad
---------------------	------------------	-----------------	----------

1.1 Rozsah vzdělávací činnosti v univerzitním kontextu

Masarykova univerzita je v ČR i v zahraničí známa jako jeden z kvalitních poskytovatelů učitelského vzdělávání s dlouholetou tradicí a s inovacemi odpovídajícím společenským změnám. Učitelské programy představují na MU jednu z jejích hlavních nabízených oblastí vzdělávání. V současnosti je v oblasti Učitelství akreditováno 116 oborů z celkových cca 600 oborů na univerzitě (tedy cca 20 %). Studenti učitelství tvoří 16 % (5508 studentů učitelství z 34237 celkem na MU v roce 2016). Učitelské programy lze studovat na více fakultách: Pedagogické, Filozofické (FF), Přírodovědecké (PřF), Fakultě sportovních studií (FSpS) a na Fakultě informatiky (FI), včetně mezifakultních studií.

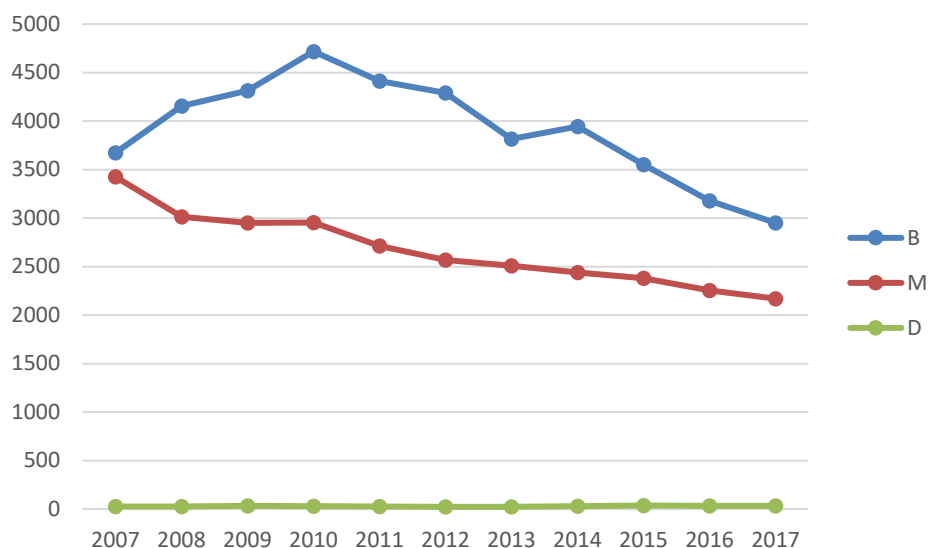
V současnosti se převážná část učitelských programů a oborů MU nachází na **PdF** (9 programů se 103 obory ze 133 celkem). Tyto obory jsou zaměřeny především na vzdělávání pedagogických asistentů, učitelů, případně i dalších pedagogických pracovníků pro primární (první stupeň základního vzdělávání) a nižší sekundární stupeň vzdělávání (druhý stupeň základního vzdělávání, zejména na základních školách), ale také pro preprimární (mateřské školy) a v některých oborech i pro vyšší sekundární (střední všeobecně vzdělávající a odborné školy) stupeň vzdělávání dle mezinárodní klasifikace stupňů vzdělávání ISCED 2011.

Vzdělávání učitelů na PdF MU má dlouhou tradici. O zřízení pedagogické (učitelské) fakulty bylo poprvé jednáno v roce 1918 v rámci přípravy zákona o Masarykově univerzitě. PdF jako pátá fakulta MU později vznikla v návaznosti na dekret prezidenta republiky o vzdělání učitelstva č. 132/1945 Sb. stejně jako její dvě sestry na Univerzitě Karlově a Univerzitě Palackého v Olomouci. V roce 1953 byla komunistickým režimem fakulta zrušena a působila jako samostatná Vyšší pedagogická škola do roku 1959. V letech 1959–1964 fungovala jako pedagogický institut, k jejímu opětovnému začlenění mezi fakulty MU došlo roku 1964. PdF slavila v roce 2016 již 70 let výročí své existence.

Na **FF** a **PřF** jsou v několika oborech (zejména jazyky, přírodovědné předměty a matematika) vzdělávání budoucí učitelé středních škol. Na FF jsou budoucí učitelé vzdělávání od počátku 20. let minulého století, a to v souvislosti se vznikem pedagogického semináře na FF a ustanovením O. Chlupa profesorem pedagogiky. Na PřF byly realizovány učitelské obory bezprostředně po druhé světové válce a od té doby jsou v nepřetržité nabídce. Na **FSpS** jsou v současnosti vzdělávání učitelé tělesné výchovy pro základní a střední školy, a to od roku 2002, kdy fakulta vznikla vyčleněním se z PdF MU, kde bylo učitelství tělesné výchovy pro ZŠ a SŠ předtím realizováno. Na **FI** jsou v současnosti realizovány nově dva mezifakultní obory: bakalářské studium Informatika s druhým oborem a navazující magisterské studium Učitelství informatiky pro střední školy. Aktuálně studuje učitelství na FI jeden student.

Následující obrázek (obr. 1) ukazuje celkový vývoj počtu studií v oblasti učitelství na MU za posledních 10 let. Od roku 2011 došlo k poklesu počtu bakalářských studií asi o třetinu, a to v přirozeném souladu s poklesem demografické křivky dané věkové kohorty v ČR. Pokles nastal i u magisterského studia a navazujících magisterských studií. Vzhledem k potřebám praxe je cílem MU, aby nedocházelo k dalšímu poklesu učitelských studií, a to při respektování kvót MŠMT.

Obr. 1. Počet aktivních studií v oblasti Učitelství na MU (2007–2017)



Poznámka: Údaje vždy k 4. 4. příslušného kalendářního roku.

1.2 Struktura vzdělávací činnosti

Vzdělávací činnost MU v oblasti Učitelství zahrnuje bakalářské, magisterské, navazující magisterské a doktorské programy a obory. Souhrnné počty programů, oborů a studií ukazuje tabulka 1.

Tab. 1: Aktuální přehled studijních programů a oborů akreditovaných v oblasti Učitelství

	Bc.	Mgr.	NMgr.	Ph.D.	Celkem
Počet SP	8	1	12	2	23
Počet SO	52	1	73	5	131
Počet SO uskutečňovaných déle než 10 let	25	1	38	2	66
Počet studií (2016)	3180	479	1785	75	5519

* Pozn.: Seznam oborů realizovaných déle než 10 let viz příloha 1. *Obory uskutečňované více než 10 let.*

Tab. 2: Studijní programy a obory akreditované v oblasti Učitelství dle fakult

	Bc.				Mgr.		NMgr.				Ph.D.	
	PdF	FF	PřF	FSpS	PdF	ostatní	PdF	FF	PřF	FSpS	PdF	ostatní
Počet SP	2	0	5	1	1	0	4	1	6	1	2	0
Počet SO	46	0	5	1	1	0	51	13	6	3	5	0
Počet studií (2016)	2014	0	188	154	538	0	806	416	124	218	75	0

Studium na **Pedagogické fakultě** je členěno na bakalářský, celý magisterský, navazující magisterský a doktorský stupeň. Hlavním posláním PdF je příprava učitelů pro první a druhý stupeň základního vzdělávání, u některých oborů rovněž pro školy střední. Vedle učitelských oborů je zde realizováno také neucitelské studium sociální pedagogiky, sociálně pedagogického asistentství, sociální pedagogiky a volného času, speciální pedagogiky, speciální pedagogiky – komunikačních technik, speciální

andragogiky, vychovatelství, které vytváří nepřímou i přímou podporu programům Učitelství. Skladbu studijních programů doplňuje celoživotní vzdělávání¹. Na PdF je celkem realizováno v oblasti vzdělávání Učitelství 103 studijních oborů v 9 studijních programech.

V bakalářském studiu (Bc.) lze na PdF studovat tříleté programy: *Specializaci v pedagogice (asistent pedagoga)* ve 46 oborech a *Předškolní a mimoškolní pedagogiku* (v 1 oboru – *Učitelství pro MŠ*). Program Specializace v pedagogice zahrnuje obory zaměřené na jazyky (ČJ, AJ, NJ, RJ, FJ), fyziku, chemii, přírodopis, zeměpis, matematiku, dějepis, občanskou výchovu, základy společenských věd, křesťanskou výchovu, výchovu ke zdraví, praktické vyučování, výtvarnou výchovu, speciální výtvarnou výchovu, vizuální tvorbu, technickou a informační výchovu, hudební výchovu, hlasovou výchovu, hru na klavír a speciální pedagogiku.

PdF realizuje pětiletý magisterský program *Učitelství pro základní školy* (1 obor – *Učitelství pro první stupeň*) a dvouletý navazující magisterský program (NMgr.) *Učitelství pro základní školy* ve 28 oborech navazujících na bakalářské obory a *Učitelství pro základní a střední školy* ve 2 oborech (hudební a výtvarná výchova). *Učitelství pro střední školy* je realizováno jako dvouletý navazující magisterský program ve 20 oborech (český jazyk a literatura, základy společenských věd, hudební výchova, hlasová výchova, hra na klavír, odborné předměty, odborné předměty specializace strojírenství, služby; speciální pedagogika pro odborné školy, speciální pedagogika, speciální výtvarná výchova, výtvarná výchova, galerijní pedagogika a zprostředkované umění, vizuální tvorba). V programu *Speciální pedagogika* je realizován 1 učitelství obor – *Speciální pedagogika pro učitele*.

V doktorském studiu v oblasti Učitelství lze studovat 2 studijní programy (*Specializace v pedagogice, Specializace v pedagogice – čtyřleté*) v 5 oborech, z nichž jsou 3 čtyřleté a 2 tříleté: *Didaktika cizího jazyka* (v roce 2017 evidovaných 34 studií, 7 absolventů), *Výtvarná výchova* (31 studií, 36 absolventů), *Teorie výtvarné a galerijní pedagogiky* (7 studií, 0 absolventů), *Hudební teorie a pedagogika* (16 studií, 42 absolventů), *Didaktika geografie* (3 studia, 0 absolventů).

Celkem má PdF 46 oborů v prezenčním bakalářském studiu a 47 v prezenčním navazujícím magisterském studiu, v kombinovaném bakalářském studiu 22 a kombinovaném navazujícím magisterském studiu 29 oborů. Jednooborově je možné na PdF studovat 33 oborů (včetně doktorských, z toho 10 v bakalářském studiu, obvykle jazyky), dvouoborově pak 79. Obory PdF MU mají v současnosti platnou akreditaci do roku 2019 (51 oborů), 2020 (9 oborů) či 2022 (43 oborů). Poslední reakreditace učitelství vzdělávání proběhla v roce 2016.

PdF měla k 31. 12. 2016 celkem 5807 studentů, z toho bylo 2014 (35 %) v bakalářském studiu učitelství, 538 v magisterském (9 %) a 806 (14 %) v navazujícím magisterském učitelství a 1,3 % v doktorských programech učitelství, 1478 (25 %) v neučitelství a 922 (16 %) v celoživotních programech. Celkem tedy 59 % (3433) studentů PdF studovalo učitelství (nezapočítány celoživotní programy).

Filozofická fakulta připravuje učitele pro výuku na středních školách v humanitních a lingvistických oborech. Učitelství je soustředěno do magisterského stupně, předchází mu oborová příprava na úrovni bakalářského stupně. Studenti se tedy mohou po absolvování bakalářského studia rozhodnout, zda chtějí pokračovat v „odborném“ nebo učitelství oboru. Tento princip fakulta považuje za důležitý, neboť naplňuje ideu svobodné volby studia, jež je na FF dlouhodobě akcentována.

Dvouoborové prezenční studium navazujícího magisterského studijního programu učitelství pro střední školy je možné studovat pouze v kombinaci s jiným oborem stejného programu. Jedná se o studium následujících oborů (v programu Učitelství pro střední školy): učitelství českého/anglického/francouzského/německého/italského/portugalského/ruského/španělského jazyka a literatury, estetické výchovy, historie, pedagogiky a základů společenských věd pro střední školy. Z těchto 13 oborů je 5 akreditovaných i pro kombinované studium. Všechny obory byly akreditovány v roce 2014,

¹ Nabídka PdF v celoživotním vzdělávání: <http://www.ped.muni.cz/celozivotni-vzdelavani/pro-zajemce-o-czv>

platnost jejich akreditace je do 31. 12. 2020, v případě učitelství pedagogiky do 31. 7. 2022. V prezenčním studiu bylo k 31. 12. 2016 na FF v učitelském studiu 310 osob, v kombinovaném 106. V roce 2016 (od 1. 1. do 31. 12. 2016) absolvovalo program učitelství 197 studentů (absolventů).

Přírodovědecká fakulta připravuje středoškolské učitele přírodovědných předmětů a matematiky. Studium je dvoustupňové. Bakalářský stupeň zahrnuje 5 oborů: Matematika/fyzika/chemie/biologie/geografie a kartografie se zaměřením na vzdělávání. Navazující magisterský stupeň pokrývá 6 oborů: Učitelství matematiky/fyziky/chemie/biologie/geografie a kartografie/deskriptivní geometrie pro střední školy. Všechny programy jsou pouze prezenční a dvouoborové. Všechny obory byly reakreditovány v roce 2012 a akreditace platí do 1. 11. 2020. V roce 2016 bylo na PřF 312 studií v bakalářských a učitelských oborech, což představuje asi 10 % všech studentů. Konkrétně měla k 31. 12. 2016 PřF 124 studentů navazujícího magisterského studia a 25 absolventů v oblasti Učitelství.

Na **Fakultě sportovních studií** je v oblasti Učitelství realizováno bakalářské (r. 2016 celkem 48 studií) a magisterské studium (218 studií). Klíčové z hlediska oblasti Učitelství je navazující magisterské studium oboru *Tělesná výchova a sport* programu *Učitelství pro základní a střední školy* (akreditace do 31. 8. 2019; v roce 2016 evidováno 48 studií prezenčních dvouoborových, 80 prezenčních jednooborových, 90 kombinovaných jednooborových) otevřené absolventům bakalářského studia programu *Tělesná výchova a sport*, a to především oboru *Animátor sportovních aktivit* (akreditace do 31. 8. 2019, 154 studií v roce 2016), popř. absolventům analogického studijního zaměření z jiných vysokých škol. Jednooborové studium se uskutečňuje v prezenční a kombinované formě studia. Dvouoborové navazující magisterské studium je uskutečňováno pouze v prezenční formě.

Masarykova univerzita nabízí také **mezifakultní studia** v oblasti Učitelství,

- PdF: Dvouoborové studium vybraných bakalářských oborů na PdF a oboru Animátor sportovních aktivit na FSpS. Dvouoborové vybrané obory navazujícího magisterského studia na PdF a Učitelství tělesné výchovy pro ZŠ a SŠ na FSpS. Navazující magisterské studium na PdF (hudební, výtvarná výchova, speciální pedagogika) a Učitelství matematiky pro SŠ na PřF.
- FF: Dvouoborové navazující magisterské studium vybraných učitelských oborů Učitelství pro SŠ s obory na jiných fakultách – PřF: Učitelství geografie a kartografie pro SŠ, Učitelství matematiky pro SŠ; PdF: Učitelství hudební výchovy pro ZŠ a SŠ, Učitelství speciální pedagogiky pro SŠ; FSpS: Učitelství tělesné výchovy pro ZŠ a SŠ.
- PřF: Dvouoborové studium vybraných učitelských oborů na PřF a učitelství informatiky na FI a výše zmíněné kombinace.
- FSpS: Dvouoborové studium Učitelství tělesné výchovy na FSpS a dalšího oboru na PdF, FF a PřF MU.

1.3 Povaha vzdělávací činnosti

MU v oblasti Učitelství pokrývá **všechny charakteristické profese** dle nařízení vlády č. 275/2016 Sb., tj. absolventi jsou připravováni pro profese: učitel MŠ (PdF), prvního (PdF) a druhého stupně ZŠ (PdF, FSpS), SŠ (PdF, FF, PřF, FSpS, FI), asistent pedagoga (PdF, PřF), učitel uměleckých odborných předmětů v ZUŠ, střední škole a konzervatoři (PdF), učitel VOŠ (PdF) a speciální pedagog (PdF). Dále také pedagogický asistent, logoped, etoped, sociální pedagog, pedagog volného času, edupreneur, vychovatel, výchovný poradce, metodik atd. Tyto profese pokrývá především PdF (výše zmíněné) a FF (sociální pedagog).

MU v oblasti Učitelství pokrývá všechny požadované **typické studijní programy dle nařízení vlády**, tj. učitelství pro mateřské školy (PdF), pro základní školy (PdF, FSpS) a pro střední školy (PdF, FF, FSpS, PřF).

Vzdělávací činnost MU v oblasti Učitelství pokrývá všechny **tematické okruhy**, které jsou pro danou vzdělávací oblast charakteristické, určující a přináší k dané oblasti vzdělávání **dle Nařízení Vlády 275/2016 Sb.** Na MU je vyučována *pedagogika* a/či její disciplíny (zejména sociální a speciální pedagogika, školní management, oborová didaktika) v bakalářském, magisterském či doktorském studiu (PdF, FF). V těchto programech a učitelských programech je vyučována jako **předmět či tematický okruh** *pedagogická psychologie, obecná didaktika, oborová didaktika, speciální pedagogika a inkluzivní didaktika* (PdF, FF, PŘF, FSpS). Speciální pedagogiku je možné studovat jako obor s různými specializacemi na PdF MU nebo na FF MU jako specializační studium. Oborové didaktiky (Didaktika cizího jazyka, Výtvarná výchova, Teorie výtvarné a galerijní pedagogiky, Hudební teorie a pedagogika, Didaktika geografie) je možné studovat také samostatně v doktorských studijních programech na PdF. Tematické pokrytí učitelských oborů je podrobněji znázorněno v příloze 2. *Pokrytí tematických okruhů.*

Profily absolventů příslušných fakult v oblasti Učitelství jsou postaveny na společném základě, jímž je příprava kompetentního učitele, který bude schopen dalšího osobního rozvoje prostřednictvím dalšího vzdělávání (např. v oblasti nových trendů ve vzdělávání, jako je inkluze). V dílčích charakteristikách se ovšem liší, a to v souladu se specifiky jednotlivých oborů a vzdělávacích stupňů, pro něž jsou budoucí učitelé připravováni. Profily absolventů programů/oborů v oblasti Učitelství na MU odpovídají požadovanému *Rámcovému profilu absolventa* v oblasti Učitelství dle nařízení vlády:

- Absolventi vykazují:
 1. znalosti v oblasti pedagogiky, speciální pedagogiky, evaluace, intervence a pedagogické psychologie,
 2. znalosti v oblasti konkrétní oborové specializace,
 3. znalosti oborové didaktiky a teorie učení a vyučování,
 4. znalosti školské legislativy,
 5. porozumění etickému rozměru práce s lidmi.
- Umí:
 1. plánovat, realizovat, monitorovat a hodnotit výuku s ohledem na individualitu svých žáků a na vzdělávací a sociální kontext,
 2. zvolit vhodné metody hodnocení procesu výuky a výsledků učení, včetně sebehodnocení,
 3. vytvářet příznivé psychosociální prostředí pro učení,
 3. vhodným způsobem komunikovat se zákonnými zástupci žáka.
- Mohou se uplatnit:
 1. v akademické sféře a v dalších institucích zabývajících se vědou, výzkumem, vývojem a inovacemi,
 2. ve školách nebo školských či vzdělávacích zařízeních.

Profily absolventů jednotlivých fakult se liší v rozsahu naplňování jednotlivých požadovaných oblastí, a to ve vazbě na pojetí a rozsah studia. **PdF** pokrývá všechny požadované oblasti relativně obsáhle, jelikož Učitelství je součástí bakalářského i navazujícího magisterského studia, a to jak v oborové části studia, tak v rozsáhlém společném pedagogicko-psychologickém a fakultním/univerzitním základě.

Profil absolventa učitelských oborů **FF a PŘF** (podobně PdF) je konkrétně postaven na následujících „nepominutelných“ znalostech a dovednostech (kompetencích):

- *Sociální a komunikační kompetence* (pedagogická komunikace se žáky/studenty, komunikace s rodiči, s kolegy, s dalšími vnějšími subjekty).
- *Pedagogicko-psychologické kompetence* (řízení pedagogického procesu ve třídě, motivace žáků, zvládnutí třídy, participace na chodu školy, výchovné působení, řešení specifických situací spojených s výukou a žáky/studenty).

- *Diagnostické a speciálně pedagogické znalosti a kompetence* (rozpoznávání individuálních zvláštností žáků/studentů, realizace individuálního a diferencovaného přístupu k žákům/studentům, uplatňování metodických postupů pro řešení nestandardních situací ve výuce i mimo ni).
- *Didaktické a oborově didaktické kompetence* (zprostředkování poznatků daného oboru žákům/studentům v souladu se vzdělávacím programem dané školy, využívání celé řady didaktických metod).
- *Oborové znalosti* (vysoká úroveň znalostí daného oboru přiměřená očekávaným požadavkům středních škol).

Koncepce učitelské přípravy na FF MU vychází ze snahy poskytnout během studia budoucím učitelům nejpodstatnější znalosti a kompetence, s nimiž mohou vstoupit do školské reality, jejich rozvoj a zkvalitňování už ale musí být součástí dalšího vzdělávání učitelů a získávání praktických zkušeností z vlastního vyučování.

Absolventi studijního programu Učitelství pro střední školy mohou prioritně působit jako učitelé příslušných oborů (předmětů) na středních školách (gymnáziích a středních odborných školách), jak to odpovídá názvu akreditovaných oborů a jak to také vyplývá z oborového zaměření, např. na jednotlivé moderní jazyky (španělština, francouzština apod.) a latina. S ohledem na školskou a legislativní realitu, i když to není chápáno jako žádoucí, mohou nacházet své uplatnění také jako učitelé základních škol. Tato rozšířená možnost uplatnění je zohledněna v obsazích všech povinných předmětů.

Absolvent navazujícího magisterského studia *Učitelství tělesné výchovy* (UTV) na **FSpS** má plnou kvalifikaci učitele tělesné výchovy pro základní a střední školy a je schopen rozvíjet pohybově aktivního člověka, který disponuje individuálně přiměřenou pohybovou a zdravotní gramotností. Jeho připravenost je podmíněna odbornými znalostmi kinantropologickými, biologicko-medicínskými i společenskovedními s dominantní orientací na motoriku člověka a podporu zdravého životního stylu. Jeho vzdělání je kompatibilní s obdobnými profesemi v rámci EU a díky jazykové připravenosti je schopen zastávat tuto funkci v zahraničí. Absolvent jednooborového navazujícího magisterského studijního směru *Sportovní edukace* je současně schopen připravovat, pedagogicky správně realizovat a evaluovat pohybové a sportovní programy pro různé populační skupiny. Absolvent studijního směru *Kondiční trenér* je současně připraven působit jako kondiční trenér v rámci individuálních a kolektivních sportů, rekreačního sportu i jako kondiční trenér mládeže. Jednooborové navazující magisterské studium UTV na FSpS je jedinečné (v ČR převládá dvouoborové studium tělesné výchovy).

Jednooborová koncepce studia umožňuje věnovat se teoretickým, praktickým a zejména didaktickým aspektům tělesné výchovy velmi podrobně a připravuje tak absolventy nejen jako kvalifikované učitele pro základní a střední školy, ale i pro další sportovní a pohybové oblasti, pro terciární stupeň vzdělávání i pro doktorské studium v oboru Kinantropologie.

B I. 2. Cíle, obsah a organizace studia v rámci dané oblasti vzdělávání jsou v souladu s posláním a strategickým záměrem vysoké školy a ostatními strategickými dokumenty vysoké školy.

Shrnutí sebehodnocení

Cíle, obsah a organizace studia na MU v oblasti Učitelství odpovídají nařízení vlády, požadavkům akreditačních orgánů a nařízením MŠMT a reflektují strategické priority MU.

Výsledek sebehodnocení

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad
---------------------	------------------	-----------------	----------

V rámci jednotlivých fakult jsou učitelská studia realizována s určitou odlišností. PdF realizuje reflektivní, postupný model rozvoje učitelských kompetencí od prvního ročníku bakalářského studia s těžištěm v navazujícím magisterském studiu (jedná se především o budoucí učitele pro základní školy). Podobně PŘF začíná s učitelskou profilací již v bakalářském studiu. FF a FSpS nabízí učitelskou profilaci v navazujícím magisterském studiu (jedná se především o učitele pro střední školy).

Cílem PdF je hodnotově ukotvené vzdělávání (svoboda, odpovědnost ad.), které PdF považuje za klíčové pro rozvoj vzdělanosti budoucích učitelů a pedagogů a následně jejich žáků. Tyto hodnoty jsou ukotveny do principů vzdělávání, jako je otevřený přístup ke vzdělávání (vzdělanostní mobilita, participace studentských iniciativ, nové edukační přístupy, eliminace nerovností), vzájemně obohacující partnerství učitele a žáka (partnerství s kvalitními školami pro praxe, spojení praxe a výzkumu), společenská odpovědnost (trvale udržitelný rozvoj společnosti a životního prostředí).

PdF se profiluje jako instituce připravující zejména budoucí učitele pro základní a střední školy a odborníky pro další pedagogické profese. Kurikulum je upravováno tak, aby reflektovalo moderní trendy, stávající a očekávanou pedagogickou a společenskou realitu. Je posílen sebezkušenostní a dovednostní základ vzdělání, praxe v bakalářském a navazujícím magisterském studiu staví na osobní zkušenosti a řízené reflexi, vzdělávání je založeno na důkazech (evidence based/informed) a výzkumu (research based).

V posledních letech byla zpřehledněna a zjednodušena struktura studijních programů prostřednictvím modulárního uspořádání a jednotného kreditového rámce, usnadněna orientace studentům v nabídce oborů, zkvalitněna příprava rozšířením různých druhů praxí, seberefektivních seminářů a osobnostního rozvoje a bylo posíleno provázání teoretických znalostí s praktickými zkušenostmi. Zvýšena byla prostupnost studiím, cílem je snižovat odchody ze studia v prvním roce. PdF každoročně vyhodnocuje přijímací řízení a reaguje na poptávku po oborech. V tomto směru je strategickým cílem PdF zvýšit studijní úspěšnost zkvalitněním přijímacího řízení, zavedení přípravných kurzů, posílení formativního hodnocení, zpřehlednění studijní nabídky a struktury studia (to bylo již realizováno) a zavedení nových oborů (např. pro nové profese ve školství, vychovatelství, aplikovaná behaviorální analýza). V kurikulu bylo vytvořeno závazné penzum volitelných předmětů, které zohledňují fenomény z prostředí škol, byla posílena vlastní zodpovědnost za studium (zvýšena možnost uplatnit vlastní preference). Pedagogicko-psychologický modul lze studovat i v anglickém jazyce (do předmětů se mohou hlásit navíc i zahraniční studenti přijíždějící na MU a studenti českého programu).

Pedagogicko-psychologický modul a praxe (společný základ) tříletého bakalářského studijního programu, stejně tak dvouletého navazujícího magisterského studia v oblasti Učitelství, garantuje vedoucí Katedry pedagogiky PdF doc. Kratochvílová. Na výuce se podílí jako garanční a výuková pracoviště Katedra pedagogiky, Katedra psychologie, Katedra sociální pedagogiky, Institut výzkumu inkluzivního vzdělávání a Institut výzkumu školního vzdělávání PdF. Velká část předmětů je vyučována od 2016 v silné integraci pedagogiky, psychologie a praxe (např. úvod do pedagogiky a psycho-

logie, výzkum v pedagogické praxi, diagnostika). Reflektivní semináře praxí jsou vyučovány tandemově (oborový didaktik a psycholog/pedagog). Oborové praxe a oborové didaktiky pokrývají oborové katedry.

Následující tabulka ukazuje skladbu prezenčního a kombinovaného **bakalářského studia pedagogického asistentství** (studijní program Specializace v pedagogice) na PdF. Studijní program pro SŠ má posílenou oborovou složku (75 %) a sníženou pedagogicko-psychologickou (19 %).

Tab. 1: Složení bakalářského studia Specializace v pedagogice na PdF

Oborová složka (dvě či jedna oborová aprobace)	69 %
Pedagogicko-psychologická složka	21 %
Všeobecná část přípravy: volitelné předměty PdF/MU a povinný standard MU (cizí jazyk a tělesná výchova)	8 %
Praxe společného základu a oborové	2 % (60 hodin)

Povinné předměty pedagogicko-psychologického modulu zahrnují²:

- 1. ročník: Úvod do pedagogiky a psychologie, teorii a metodiku výchovy s množstvím dalších volitelných seminářů, vývojovou psychologii.
- 2. ročník: Speciální a inkluzivní pedagogiku, výzkum v pedagogické praxi, asistentskou praxi (120 hodin, 4 kr), sebezkušenostní přípravu na profesi, sociální psychologii, pedagogicko-psychologickou diagnostiku.
- 3. ročník: Pedagogickou komunikaci.

Státní závěrečná bakalářská zkouška probíhá na dle požadavků oborů a jako písemný test z pedagogicko-psychologického modulu. Studenti píšou bakalářskou práci (didaktickou, empirickou, teoretickou) dle podmínek MU/PdF a daných kateder, práce jsou zveřejňovány v IS MU včetně oponentských posudků.

Následující tabulka ukazuje rozdělení **navazujícího magisterského studia** Učitelství pro základní školy na PdF. Učitelství pro SŠ má posílenou oborovou složku (63 %) a sníženou pedagogicko-psychologickou (27 %).

Tab. 2: Složení navazujícího magisterského studia Učitelství pro ZŠ na PdF

Oborová složka (dvě či jedna oborová aprobace)	58 %
Pedagogicko-psychologická složka	32 %
Praxe společného základu a oborové	5 % (6 týdnů)
Všeobecná část přípravy: volitelné předměty PdF/MU a povinný standard MU (cizí jazyk a tělesná výchova)	5 %

Povinné předměty pedagogicko-psychologického modulu zahrnují:

- V 1. ročníku: pedagogickou psychologii, učitelské praxe I a II (60 hodin) a seminář I a II, školní pedagogiku a seminář z teorie a praxe školy, kurikula, nebo výuky.
- Ve 2. ročníku: pedagogicko-psychologickou diagnostiku, školní a školský management nebo inkluzivní vzdělávání, učitelskou praxi III (30 hodin) a reflektivní seminář.

Státní závěrečná bakalářská zkouška probíhá na dle požadavků oborů a jako ústní komisionální zkouška z pedagogicko-psychologického modulu zaměřená na profesní zdatnost s využitím portfolia studenta. Portfolio se skládá ze zpětných vazeb k praxím od mentorů ze škol, reflektivních deníků z praxí, prací studentů a řešení portfoliových úkolů, které byly součástí studia, v němž jsou studenti vedeni k sebereflexi. Studenti píšou diplomovou práci (didaktickou, empirickou, teoretickou) z oboru,

² Podrobnější informace k pedagogicko-psychologickému základu viz přílohu 3. *Pedagogicko-psychologický modul*

anebo pedagogiky či psychologie, dle podmínek MU/PdF a daných kateder. Práce jsou zveřejňovány elektronicky v IS MU včetně posudků. Kvalita prací je v oblasti pedagogiky a psychologie evaluována a jsou přijímána případná opatření. Nejlepší práce jsou navrhovány do soutěží, především mezifakultních.

Učitelství prvního stupně je pětiletý magisterský program na PdF, který se skládá z:

Tab. 3: Složení magisterského programu Učitelství pro první stupeň na PdF

Oborová a oborově-didaktická složka	53 %
Pedagogicko-psychologická složka	25 %
Reflektované pedagogické praxe	10 %
Volitelné předměty/profilace a diplomová práce (7 + 5 %)	12 %

Na výuce se podílí 14 kateder PdF, garantem je Katedra primární pedagogiky (doc. Jiří Havel). Povinné předměty pedagogicko-psychologického modulu zahrnují např. úvod do pedagogiky a psychologie, základy dramatické výchovy, sociální psychologii, teorii výchovy, vývojovou psychologii, školní pedagogiku – problémy vyučování a učení, pedagogickou komunikaci, pedagogicko-psychologickou diagnostiku s praxí, inkluzivní speciální pedagogiku, základy sociální pedagogiky, specifické poruchy učení, základy pedagogického výzkumu, teorii a praxi projektové výuky, školský a třídní management. Tyto předměty jsou doplněny nabídkou povinně volitelných a volitelných předmětů.

Státní zkouška se skládá z pedagogiky a psychologie, českého jazyka a literatury s didaktikou, matematiky s didaktikou a volitelně cizího jazyka. Teoretické otázky jsou vázány na praktický úkol a portfolio. Studium prošlo výraznou revizí v reakreditaci v roce 2016.

Bakalářský tříletý studijní program Předškolní a mimoškolní pedagogika, obor **Učitelství pro MŠ** na PdF se skládá z (viz tabulka):

Tab. 4: Složení bakalářského programu Předškolní a mimoškolní pedagogika na PdF

Oborová a oborově-didaktická složka	50 %
Pedagogicko-psychologická složka	25 %
Reflektované pedagogické praxe	13 %
Volitelné předměty a bakalářská práce	12 %

Mezi povinné předměty pedagogicko-psychologické složky patří předškolní pedagogika, didaktika předškolního věku, teorie a praxe kurikula předškolního vzdělávání a některé další předměty obdobně jako u učitelství pro první stupeň. Na výuce se podílí 15 kateder PdF, garantem je Katedra primární pedagogiky (doc. Horká). Studium prošlo výraznou revizí v reakreditaci z roku 2016 (nový profil absolventa akcentující holistické pojetí dovedností, posílení integrace přednášek a seminářů, posílení integrace pedagogicko-psychologické složky, nárůst volitelnosti, inovace oborově-didaktických praxí, posílení role portfolio u státních zkoušek).

Doktorské studijní programy PdF v oblasti Učitelství se zaměřují především na oblast metodologie výzkumu a vlastního výzkumného projektu, prohlubují znalosti v oblasti osvojování daného oboru.

Na **Filozofické fakultě** se uskutečňuje navazující magisterský program **Učitelství pro SŠ**, který se skládá z:

- Oborového a oborově didaktického bloku (73 %).
- Pedagogicko-psychologického a obecně didaktického bloku (17 %), který obsahuje školní pedagogiku, školní didaktiku, psychologii pro učitele I a II, speciální pedagogiku a pedagogickou diagnostiku, každý v rozsahu 2 hodin týdně (4kr).
- Pedagogické praxe (7 %, 4 týdny), kterou garantuje oborový didaktik.

- d) Univerzitního společného základu (3 %).
- e) Pedagogicko-psychologicko-stylistického bloku volitelných předmětů (nad rámec povinných kreditů).

Na základě relativně nedávné reakreditace (2014) prošla učitelská studia na FF významnými změnami jak strukturními, tak obsahovými. Aktuálně se jedná se o nové pojetí učitelského studia, jež reagovalo na požadavky Akreditační komise v souvislosti s reakreditací učitelských oborů na FF MU a současně vycházelo z vlastní analýzy dosavadního studia.

Strukturní změny spočívají v následujícím:

Bylo sjednoceno doporučené zařazení pedagogicko-psychologického bloku v rámci studijních plánů studijních oborů. Jednotlivé studijní obory koncepci pedagogicko-psychologické části učitelského studia akceptují a důsledně ji realizují ve svých studijních programech.

Došlo k logickému propojení jednotlivých částí učitelského studia. Je vytvořen soubor povinných a volitelných kurzů v bakalářském a magisterském studiu rozčleněný do oblastí (1) informačně motivační (v bakalářském studiu), (2) pedagogickou a školskou, (3) psychologickou a (4) didaktickou a oborově didaktickou (v magisterském studiu). Vzhledem k tomu, že bakalářské obory na FF nejsou akreditovány jako učitelská studia, větší rozsah pedagogicko-psychologických disciplín v tomto stupni studia není považován za nutný.

Do bakalářského stupně studia je zařazen předmět „Kompendium pro učitele“, jenž je povinně volitelný pro ty bakalářské studenty, kteří chtějí dále pokračovat v magisterském studiu učitelství pro SŠ. Předmět je ukončen zápočtem, jehož úspěšné absolvování je prerekvizitou pro přijetí do navazujícího magisterského studia učitelství pro SŠ. Obdobnou písemnou zkoušku skládají uchazeči, kteří nejsou absolventy bakalářských oborů na FF MU.

Byl navýšen rozsah povinných disciplín pedagogicko-psychologického bloku. Dosud realizované čtyři povinné předměty v tomto bloku (Školní pedagogika, Psychologie pro učitele I, Psychologie pro učitele II, Školní didaktika) byly rozšířeny o nový povinný kurz s názvem Speciální pedagogika a pedagogická diagnostika. Kromě toho byla rozšířena již zmíněná nabídka volitelných předmětů. Jedná se o tyto předměty: Stylistika a rétorika – základní kurs pro odbornou praxi, Kurz správného psaní pro neohemisty, Úvod do psychologie, Úvod do studia dějin pedagogiky, Psychohygiena, Sociální a pedagogická komunikace, Základy speciální pedagogiky, Sociální pedagogika, Základy poradenství, Kulturní a pedagogická antropologie, Interkulturní psychologie a pedagogika.

Pedagogicko-psychologická a obecně didaktická část učitelského studia je realizována společně pro celou fakultu a je dělena na čtyři základní oblasti. V současnosti má následující podobu:

1. Informačně motivační oblast se uskutečňuje v bakalářském cyklu (viz níže) a obsahuje povinně-volitelný předmět *Kompendium pro učitele*.
2. Oblast zaměřená na pedagogickou a školskou problematiku je součástí navazujícího magisterského cyklu a obsahuje povinné předměty *Školní pedagogika*, *Speciální pedagogika a pedagogická diagnostika*.
3. Oblast psychologická je součástí navazujícího magisterského cyklu a obsahuje povinné předměty *Psychologie pro učitele I*, *Psychologie pro učitele II*.
4. Oblast obecně didaktická je součástí navazujícího magisterského cyklu a obsahuje povinný předmět *Školní didaktika*.

Obsahové změny na FF lze považovat za radikální, a to zejména v oblasti pedagogické a obecně didaktické přípravy budoucích učitelů. Pedagogika a obecná didaktika pro učitele staví na poznatcích z výzkumů o dialogickém vyučování a pedagogické komunikaci realizovaných na Ústavu pedagogických věd FF, přičemž zpětná vazba od studentů na tento nový způsob výuky je velmi pozitivní.

Pokud lze v učitelském studiu na FF vidět nějaké rezervy, pak je to v obsazích předmětů psychologie pro učitele a v oborových didaktikách, u nichž je zřejmá velmi různorodá kvalita výuky. K očekávaným obsahovým inovacím však podle našeho názoru již nejsou nutné další strukturální změny. Stávající uspořádání je výsledkem dlouhodobě hledaného konsenzu mezi jednotlivými obory, které připravují učitele pro střední školy.

Na **Přírodovědecké fakultě** se bakalářské studium v oblasti Učitelství studium skládá z:

- a) Oborové složky (jeden obor 68 povinných kreditů a min. 4 volitelné, 40 %).
- b) Pedagogicko-psychologické složky (7 %).
- c) všeobecné přípravy – jazyky, sport (2 %),
- d) praxe (1 %),
- e) bakalářská práce (6 %),
- f) zbylé kredity (4 %) volí student z nabídky PřF, resp. jiných fakult.

Navazující magisterské studium je složeno obdobně v proporcích:

- a) Obor 21 povinných kreditů a 3 volitelné (20 %).
- b) Pedagogicko-psychologická složka (15 %),
- c) Všeobecná příprava (cca 10 %).
- d) Praxe (7 %).
- e) Diplomová práce (22 %).

Pedagogicko-psychologický modul je poskytován na základě smlouvy FF (částečně i Pdf), předměty a inovace jsou obdobné.

Na **Fakultě sportovních studií** bylo vzdělávání učitelů tělesné výchovy pro základní a střední školy (UTV) od počátku koncipováno jako dvoustupňové. Toto vzdělávání navazuje na oficiální dokument *Koncepce pregraduální přípravy učitelů ZŠ a SŠ*, který jako jednu z možností pregraduálního vzdělávání učitelů doporučuje zařadit podstatnou část vlastní učitelské přípravy do navazujícího magisterského studia, které se soustředí na didaktické, metodické, pedagogické, psychologické a další aspekty učitelství tělesné výchovy. Důraz se klade na aplikaci odborných kinantropologických znalostí v edukačním procesu. Učitelství tělesné výchovy patří od vzniku FSpS k jejím základním oblastem vzdělávání a výzkumu. Rozvoj učitelství TV souvisí s posláním FSpS, jež se především orientuje na vzdělávání odborníků pro potřeby sportu ve veškerých edukačních procesech a na propagaci atributů zdravého způsobu života jako nutné součásti moderního životního stylu. Inovace studijního oboru UTV reagují na nové adekvátní české a evropské dokumenty, výzkumy a projekty (např. na evropský projekt *Aligning a European Higher Education Structure in Sport Science* a závěry výzkumu GAČR *Názory absolventů programu „Tělesná výchova a sport“ na zaměstnání z hlediska učitelství TV*). Rozvoj UTV na FSpS odráží rozsáhlé průzkumy potřeb trhu, které se realizovaly v rámci projektu ESF *Inovace a modernizace studijních oborů FSpS* v roce 2014.

Na FSpS je v rámci bakalářského dvouoborového studia *Animátor sportovní edukace* začleněna vstupní pedagogicko-psychologická příprava včetně pedagogické praxe. Učitelství tělesné výchovy graduje v navazujícím magisterském studiu, které se primárně zaměřuje na pedagogicko-psychologické předměty, oborové didaktiky (vedle didaktiky školní tělesné výchovy dále oborové didaktiky základních sportů) a pedagogické praxe. Předměty učitelské přípravy v navazujícím magisterském studiu zahrnují povinné předměty: školní pedagogika, psychologie pro učitele, oborové didaktiky, pedagogická praxe, reflexe praxe, první pomoc, školní poradenství a management, sociální dovednosti učitele, teorie osobnostně-sociálního rozvoje, integrativní speciální pedagogika, pedagogika sportu, člověk v soudobé filozofii, škola a komunita či diplomový seminář.

Společné předměty státní závěrečné zkoušky z učitelství TV tvoří *Pedagogika a psychologie pro učitele* a *Tělesná výchova s didaktikou*. Jednooborové studium dále obsahuje podle zvoleného směru předmět *Aktuální problémy sportovní edukace* nebo *Teorii kondičního tréninku*.

1.4 Záměr dalšího rozvoje vzdělávací činnosti v oblasti vzdělávání Učitelství

MU plánuje učitelské programy dále rozvíjet, především co do jejich kvality a v menší míře také co do počtu ve vazbě na společenskou potřebu. Podíl fakult MU na realizování učitelských studií a podobu studií chceme zachovat. Plánuje se, že Ústav pedagogických věd FF MU bude dále garantovat pedagogicko-psychologický základ na Přírodovědecké fakultě. Jednotlivé oblasti inovací jsou popisovány dále v dílčích kapitolách evaluační zprávy (obsah, forma, materiální zajištění, spolupráce s praxí, mezinárodní zapojení, tvůrčí činnost atd.).

1.4.1 Bakalářské studijní programy

Bakalářské studijní programy dominují na PdF (MŠ, asistenti). V souladu s aktuálním trendem inkluze ve školském systému budou tito odborníci v praxi potřební. Rozvíjeny jsou reflexivní praxe a spolupráce se školami na společenství praxí a profesionalizace mentorů ze škol. Důraz je kladen na získávání a integraci dovedností ve studiu, sebezkušenost či např. propojení praxe do všech předmětů studia. V bakalářském studiu na PřF bude ponechán prvořadý důraz na oborovou připravenost. Současně však bude navýšen rozsah asistentké a následkové praxe v souladu s požadavkem MŠMT.

1.4.2 Magisterské studijní programy

Magisterský program je na MU v oblasti Učitelství realizován pouze jeden, a to učitelství pro první stupeň základních škol. V současnosti je v praxi značný nedostatek učitelů prvního stupně, vzhledem ke kvótám MŠMT na maximální počty přijímaných studentů však na tuto situaci může PdF reagovat pouze omezeně. Program byl výrazně inovován při reakreditaci v roce 2016 a změny jsou implementovány (viz výše).

1.4.3 Navazující magisterské studijní programy

Kromě PdF jsou navazující magisterské programy realizovány na FF, PřF a FSpS. U těchto programů je důležité především na FF a PřF klást důraz na oborovou připravenost vedle pedagogicko-psychologické v souladu s požadavky praxe. Na FF je dosavadní struktura učitelského studia právě s ohledem na oborovou připravenost absolventů považována za vhodnou i do budoucna. Na PřF předpokládáme rozšíření předmětů praktické výuky a posílení účasti zkušených středoškolských učitelů ve výuce.

1.4.4 Doktorské studijní programy

I nadále má MU zájem podporovat a rozvíjet doktorská studia. V souvislosti s Učitelstvím se jedná o doktorská studia na PdF zacílená na oborové didaktiky.

2. TVŮRČÍ ČINNOSTI

B II. 1. Tvůrčí činnost související s danou oblastí vzdělávání odpovídá charakteru uskutečňované vzdělávací činnosti v dané oblasti vzdělávání, pro niž vysoká škola žádá institucionální akreditaci. Žádá-li vysoká škola o institucionální akreditaci pro oprávnění samostatně vytvářet a uskutečňovat bakalářské studijní programy akademického zaměření, magisterské studijní programy nebo doktorské studijní programy, musí uskutečňovat odpovídající vědeckou nebo uměleckou činnost; na tuto činnost se vztahují požadavky na tvůrčí činnost uváděné v těchto standardech pro institucionální akreditaci.

Shrnutí sebehodnocení

Tvůrčí činnost MU v oblasti Učitelství odpovídá charakteru uskutečňované vzdělávací činnosti v oblasti Učitelství a požadavkům standardů pro institucionální akreditaci. Její kvantita se liší dle jednotlivých fakult (PdF, FF, PŘF, FSpS) realizujících učitelské vzdělávání v závislosti na tom, kolik studijních oborů garantují a o jaké typy oborů se jedná.

Výsledek sebehodnocení

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad
---------------------	------------------	-----------------	----------

2.1 Organizace tvůrčí činnosti, hlavní tematické okruhy

Tvůrčí činnost MU v oblasti vzdělávání Učitelství pokrývá široké spektrum vědních a uměleckých disciplín, např. pedagogiku (sociální pedagogiku, pedagogiku volného času, andragogiku, speciální pedagogiku, speciální andragogiku, inkluzivní pedagogiku, oborové didaktiky – zejména didaktiky cizích jazyků a přírodovědných předmětů, ale i výchov; teorii výchovy, pedeutologii, sociologii výchovy, diagnostiku, řízení školství a školní management, výchovné poradenství, vzdělávací politiku, ekonomii školství atd.), psychologii (obecnou, vývojovou, pedagogickou, sociální, školní, psychoterapii aj.).

Na tvůrčí činnosti v oblasti Učitelství se na PdF podílí všechny katedry a výzkumná pracoviště, výrazný podíl má nejen Katedra pedagogiky a Katedra psychologie, ale i oboroví didaktici. Na FF se na tvůrčí činnosti v tematické oblasti Učitelství podílí nejvíce Ústav pedagogických věd (ÚPV), který publikuje v oblasti pedagogiky a je garantem pedagogicko-psychologického modulu učitelského vzdělávání, dále pak odborné katedry (především jejich oboroví didaktici), které učitelské obory poskytují a publikují v oblasti oborové didaktiky. Na PŘF se podílí na publikacích v oblasti Učitelství (resp. oborových didaktik) katedry, které učitelství garantují a spolupracující ÚPV FF a odborníci z PdF, kteří předměty vyučují. Na FSpS se na tvůrčí činnosti v oblasti vzdělávání v Učitelství podílejí především pracovníci Katedry pedagogiky sportu (školní pedagogika, didaktika tělesné výchovy ad.), Katedry společenských věd a managementu sportu (zejména psychologie pro učitele) a další akademičtí pracovníci, kteří se věnují didaktikám jednotlivých sportů.

Oblast tvůrčí činnosti je silně podporovanou oblastí MU. Jednotlivé fakulty systematicky uplatňují záměr dalšího rozvoje v dané oblasti. Např. PdF dlouhodobě ovlivňuje jednotlivá pracoviště a akademiky, aby publikovali v impaktovaných zahraničních časopisech a vydávali kvalitní výzkumné monografie (nejlépe v angličtině) silných výzkumných týmů. V oblasti publikování a projektů byla nastavena spolupráce s novými partnerskými univerzitami ze zahraničí (viz dále část věnovanou mezinárodní spolupráci). Do výzkumu a publikování jsou zapojováni studenti – jedním ze základních principů společného pedagogicko-psychologického modulu učitelského vzdělávání na PdF se stalo (v souvislosti s reakreditací v roce 2016) vzdělávání založené na evidenci, výzkumné praxi a sebereflexi.

A IV. 2. Vysoká škola předkládá zhodnocení nejvýznamnějších aktivit vysoké školy v tvůrčí činnosti za posledních pět let v oblasti vzdělávání, pro kterou vysoká škola žádá o institucionální akreditaci.

Shrnutí sebehodnocení:

Tvůrčí aktivity MU v oblasti Učitelství jsou v národním kontextu významné zejména v oblasti pedeutologie, oborové didaktiky cizích jazyků a přírodních věd, speciální pedagogiky, tělesné výchovy, výtvarné a hudební výchovy, kultury školy, pedagogické komunikace či školního managementu. Publikace pracovníků MU působících v oblasti Učitelství získávají pravidelně např. cenu za nejlepší výzkumné monografie a studie České asociace pedagogického výzkumu. V mezinárodním kontextu má MU v daných tematických oblastech také dobrý ohlas, na jeho posílení systematicky pracujeme.

Výsledek sebehodnocení:

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad
---------------------	------------------	-----------------	----------

2.2 Nejvýznamnější aktivity vysoké školy v tvůrčí činnosti, hlavní tematické okruhy

a) Typy a počty výstupů a jejich tematické zaměření

Pedagogika a pedagogický výzkum byla v letech 2006 až 2016 čtvrtým nejsilnějším oborem ze společenských a humanitních oborů na MU z hlediska počtu citací u publikací dle WoS. Celkem bylo uveřejněno 313 publikací s 206 citacemi. Do tematické oblasti Učitelství však spadá i psychologie, sociologie, didaktiky oborů, tudíž je počet publikací a citací ve WoS ve vazbě na oblast Učitelství na MU ještě vyšší.

Na **PdF** bylo v letech 2012-2016 publikováno³ celkem 373 článků (z toho 50 v impaktovaných časopisech, 49 ve Scopusu, 126 v ERIH, 148 Jrec), 163 monografií, 1159 kapitol v monografiích, 50 studií ve sbornících zařazených do ISI Proceedings a 6 certifikovaných metodik/map/postupů.

Společný pedagogicko-psychologický modul oblasti Učitelství je od roku 2016 vyučován a odborně zajišťován konkrétně katedrami pedagogiky, psychologie, sociální pedagogiky, Institutu výzkumu školního vzdělávání, Institutu výzkumu inkluzivního vzdělávání a oborovými didaktiky jednotlivých kateder. Bez oborových didaktik publikovala výše uvedená pracoviště v letech 2012–2016 (jen výsledky odeslané do RIV) 131 studií (19 Jimp, 65 ERIH, 47 Jrec), 76 odborných knih, 282 kapitol v knize, 15 článků ve sbornících v ISI Proceedings a 6 certifikovaných metodik/map/postupů; z dalších druhů 56 článků, 169 článků ve sbornících, 3 objekty audiovizuální tvorby, bylo uspořádáno 34 konferencí, 63 workshopů, 4 výstavy, realizováno 18 vyžádaných přednášek, 48 konferenčních abstraktů a 5 editorství knih/sborníků. Do RIV bylo zaneseno 134 prezentací na konferencích (převážně vázaných na projekty), 7 účelových publikací, 1 učební text/pomůcka a 15 popularizačních textů.

Impaktované studie v různých databázích (Jimp) na PdF se zabývaly například prekoncepty a postoji či předsudky žáků, pohledem učitelů na dovednosti žáků v biologii, úrovni dovedností žáků v chemii, tvořivostí učitele, vizuálními prvky učebnic, dětskými právy, inkluzí, environmentální výchovou, výzkumnými pracemi v didaktice cizích jazyků či příležitostmi k učení ve fyzice. Studie v databázi Scopus bez impakt faktoru (Jsc) se zabývaly např. tématy pedeutologickými (standards učitelského vzdělávání či profese, učitelé experty, socializací učitelů) a výukovými (nekázní, postoji k ICT či zeměpisu, emocemi při učení a ve vyučování, výukovými situacemi v přírodovědě, portfoliem jako metodou hodnocení, školními preventivními programy) či obecnými otázkami vzdělávání (institucionalizací dětí, globalizací vzdělávání, epistemologií, modernou, historií speciální pedagogiky).

³ Tvůrčí činnost nezahrnutá do RIV činila dalších 249 článků, 812 sborníkových příspěvků, 4 audiovizuální tvorby, 65 uspořádaných konferencí, 168 workshopů, 23 výstav, 24 vyžádaných přednášek, 11 editorství sborníku či knihy, 201 prezentací na konferencích, 22 popularizačních textů a aktivit.

Odborné knihy se zabývaly:

- pedeutologií (učitelem, učiteli experty, profesním sebepojetím učitele, mocí učitele a studentů učitelství, tacitními znalostmi, profesním viděním, videokluby, vysokoškolským učitelem, účinností učitelských praxí, znalostní bázi učitelství),
- inkluzí (postížením, problémy poruch chování, rozvojem nadaných v chemii, Romy, speciálním vzděláváním, bariérami inkluze, etopedií a inkluzivními strategiemi, hodnotami žáků s poruchami chování, komunikací a integrací sluchově postižených, mentálním postižením a inkluzí, segregací romských žáků, tvůrčími dílnami – např. s uprchlíky, romskými dětmi, dětmi z diagnostických ústavů)
- aspekty výuky obecně či v různých předmětech (kvalitou vzdělávání, předškolním vzděláváním, proměnami pojetí vzdělávání a hodnocení, krizí společnosti, kurikulem, vývojem předmětu dějepis, výukovými experimenty a badatelsky orientovanému přírodovědnému vzděláváním, dramatickou výchovou v dějepisu, předmětovým portfoliem, dovednostmi žáků v přírodovědných předmětech, učebnicemi zeměpisu, postoji žáků k přírodovědným předmětům, pohybovým a výživovým režimem žáků, kompetencemi k řešení problémů, motivací žáků)
- lingvodidaktikou (výzkumem učení a vyučování cizích jazyků, mnohojazyčností, interkulturní komunikační kompetencí, výukou jazyků v inkluzivní třídě, výukou reálií, strategiemi učení žáků v angličtině a jejich úspěšností).

Jak ukazují i výše uvedené ukázky témat publikací, PdF se výzkumně zaměřuje na otázky pedeutologie – vzdělávání učitelů a mentoringu, inkluze a oborových didaktik (zejména lingvodidaktiku, ve které uskutečňuje i doktorský studijní program) a didaktiku přírodovědných předmětů.

Publikační činnost **Filozofické fakulty** se týká pedagogických a psychologických témat, např. mezigeneračního učení, kultury školy, spolupráce učitelů, dialogického vyučování, profesního rozvoje učitelů, pedagogické komunikace, školního managementu, sociálních konfliktů ve škole, stylů učení, výkonové motivace či interkulturní psychologie. Zahrnuje také oblast didaktik oborů, které nabízí učitelské vzdělávání. Ty se zaměřují např. na témata: stylistika, lexikologie, syntax, literární výchova, překlad jako didaktická metoda, učebnice jazyků a dějin, čítanky, modely jazyka, hudební výchova, morální prvky.

Garanční pracoviště pedagogicko-psychologického modulu na FF Ústav pedagogických věd publikoval za posledních 5 let 7 impaktovaných studií, 9 scopusových studií, 38 studií v databázi ERIH a 13 v českých časopisech na seznamu vlády a dalších 13 článků v odborném periodiku. Vydal 16 odborných knih, 21 kapitol v knihách a 2 články v ISI sbornících, uspořádal 6 konferencí a 7 workshopů a poskytl 34 vyžádaných přednášek. Celkem vykazoval 181 prezentací na konferencích a 16 popularizačních textů či aktivit. ÚPV FF vydává odborný pedagogický časopis *Studia paedagogica* (od r. 2015 Erih Plus, od r. 2017 Scopus), který speciálně podporuje práci mladých vědců.

Publikační činnost akademiků na **Přírodovědecké fakultě** je orientována přednostně na odborné publikace v jednotlivých přírodních vědách. Publikační činnost PŘF se v oblasti Učitelství zaměřuje na oborové didaktiky oborů, které realizují učitelské vzdělávání. Publikace se týkají např. výuky fyziky (metod aktivního učení, výukových experimentů) a výuky matematiky (tvorby matematických představ v MŠ, výuky algebry, rozvoje matematické gramotnosti, učebnic, motivační role nestandardních úloh, didaktických materiálů pro výuku geometrie). V posledních 5 letech byly na PŘF v oblasti Učitelství publikovány 2 články v databázi WoS a 8 článků z databáze Scopus. Mimo tyto databáze vzniklo 58 publikačních výstupů v domácích i zahraničních periodících a konferenčních sbornících a vznikly 4 díly učebnice matematiky pro střední školy.

Na **Fakultě sportovních studií** jsou výzkumy a odborné publikace zaměřeny na specifické aspekty učitelství tělesné výchovy. Ke specifickým výzkumným tématům učitelství tělesné výchovy patří: interakce a komunikace učitelů tělesné výchovy, výzkum didaktických řídicích stylů ve výuce tělesné výchovy, zjišťování úrovně diagnostické kompetence u učitelů tělesné výchovy či analýza utváření

pohybového a výživového režimu žáků. Od roku 2012 je jako součást vývoje zdravé obuvi usilováno o patentovou ochranu vynálezu doc. Martina Zvonaře. Předmětem je obuv s biomechanickými prvky, která pomáhá optimalizovat tlaky působící na plosku nohy, podporovat nožní klenbu, posilovat krevní zásobení v oblasti chodidla, aktivovat svalstvo chodidla při pohybu a optimalizovat funkční stav chodidla.

b) Podpora tvůrčí činnosti

Tvůrčí činnost je na MU systematicky podporována. Postupem času se na PdF ustoupilo od publikování ve sbornících kateder a z konferencí (mimo zahraniční sborníky v isi proceedings) a knih na hranici monografií. Současná publikační strategie je zaměřena na impaktované studie a monografie. V tomto smyslu byla zpřísněna doktorská, habilitační a profesorská řízení v oboru Pedagogika na PdF. Publikace vydávané na PdF MU jsou schvalovány odbornou ediční komisí.

FF podporuje publikační činnost zaměstnanců a studentů v několika rovinách. Fakulta vytváří podmínky pro zvyšování kvality vlastní ediční činnosti (především edice Spisy FF, odborné časopisy). Akademičtí pracovníci jsou v rámci tvůrčí činnosti rovněž podporováni grantovým schématem Fond děkana, mimo to jsou nejlepší publikace oceněny v rámci Týdne vědy Cenou děkana za nejlepší publikaci. Fakulta rovněž podporuje tvůrčí činnost doktorských studentů prostřednictvím Stipendijního programu na podporu publikační činnosti.

c) Členství v redakcích, redakčních radách, asociacích, komisích

MU v oblasti Učitelství je zastoupena v redakcích, redakčních radách, asociacích či různých komisích. Na PdF je vydáváno 9 odborných časopisů⁴, např. odborný časopis České pedagogické společnosti *Pedagogická orientace*⁵ indexovaný v ERIHu, odborný pedagogický časopis *Orbis Scholae* vydávaný spolu s PdF UK a indexovaný ve Scopusu či odborný časopis pro učitele Komenský⁶, který v roce 2016 oslavil 140 let od svého založení. FSpS vydává odborný časopis *Studia sportiva*, který věnuje pozornost mj. otázkám didaktiky školní tělesné výchovy.

Pracovníci PdF jsou členy redakcí a redakčních rad odborných časopisů, z pedagogických např. *Studia Paedagogica* (databáze Scopus), *Orbis scholae* (Scopus), *Pedagogika*, *Teacher and Teaching*, z didaktických např. *Cizí jazyky*, *Český jazyk a literatura*, *The European Journal of Applied Linguistics and TEFL* (doc. Hanušová).

Pracovníci PdF jsou členy národních a mezinárodních asociací v oblasti vzdělávání, např. České pedagogické společnosti (ČPdS), České asociace pedagogického výzkumu (ČAPV), European Educational Research Association (EERA), European Association for Research on Learning and Instruction (EARLI), European Agency for Special Needs and Inclusive Education/European Commission apod. Tradičně např. odborníci na pedagogiku z PdF a ÚPV FF působí ve výboru ČAPV (např. Janík, Knecht, Vlčková) a zastávají funkci redakce Bulletinu ČAPV (např. doc. Janík, doc. Knecht, doc. Vlčková) či působí v panelu P407 Grantové agentury ČR (např. doc. Vlčková, doc. Píšová) a Odborného verifikačního a hodnotícího panelu (OVHP) pro hodnocení výsledků výzkumu a vývoje Rady pro výzkum, vývoj a inovace Úřad vlády ČR (např. doc. Vlčková, doc. Vojtová, doc. Bazalová), v Akreditační komisi (např. doc. Janík), vědeckých radách fakult a univerzit (např. Švec, Janík) či v poradních týmech ministra školství (např. doc. Janík, doc. Knecht) či oponují vládní koncepci (např. koncepci občanského vzdělávání – Štěrba, Vlčková; profesního růstu učitele – Píšová, Janík).

⁴ Časopisy vydávané PdF: <http://www.ped.muni.cz/o-fakulte/sluzby-studentum-a-zamestnancum/casopisy-vydavane-pdf-mu>

⁵ Časopis *Pedagogická orientace*: <https://journals.muni.cz/pedor>

⁶ Časopis *Komenský*: <http://www.ped.muni.cz/komensky/>

d) Získaná ocenění tvůrčí činnosti

MU získává v oblasti Učitelství každoročně vícero ocenění své tvůrčí činnosti. PdF získává každoročně tyto typy ocenění, např. zaměstnanci⁷:

- čestné doktoráty (Prešovská univerzita, prof. Marečková, 2013), pamětní medaile Wroclavské univerzity (doc. Trna, 2015), čestný doktorát Ostravské univerzity za rozvoj mezinárodní i národní lingvistiky (prof. Šrámek, 2016),
- Thulin Award od Fédération Internationale D'Éducation Physique Europe za velké příspěvky k rozvoji tělesné výchovy na národní a evropské úrovni (doc. Mužík, 2016), cenu British Council (doc. Hanušová, Mgr. Vojtková, 2014),
- cenu České asociace pedagogického výzkumu (ČAPV) za pozoruhodný publikační počín poslední doby za koncipování a koordinaci výzkumu Kurikulum G (doc. Janík, 2013), první místo ČAPV za monografii Učitel-Expert (doc. Pišová, 2015), cenu Českých spisovatelů za kritiku literatury, slovník (dr. Šubrtová, 2013), cena Jednoty tlumočnicků a překladatelů za výkladový slovník roku (2016), medaili za rozvoj vlastivědné práce na Moravě od Muzejní a vlastivědné společnosti (2015),
- pamětní list ministryně MŠMT za reprezentaci ČR v mezinárodních vědomostních soutěžích (2015, 2016), cenu JMK za přínos archeologii (doc. Klíma, 2012), cena JMK za pomoc zdravotně postiženým (prof. Vítková, 2016), cenu města Brna za přínos onomastice (prof. Šrámek, 2014), první místo ve výtvarné soutěži města Brna (doc. Sobotka, 2015), cena města Chomutov Pedagog roku 2016 (dr. Jonášová),
- cena rektora pro vynikající pedagogy (dr. Budňák, 2014); cena rektora za rozvoj občanské společnosti (dr. Gulová, 2015) ad.

Podobně ocenění v oblasti Učitelství získávají na MU také studenti. Např. studenti PdF získali ocenění festivalu Ars Poetica – Puškinův památník (2012–2016), v rámci Olympiády techniky Plzeň za multimediální a didaktické práce (2012), v celostátní soutěži Student a věda (3. místo v lingvistice, 2015), cenu A. Garrigue Masarykové za lidská práva udělovanou Velvyslanectvím USA v ČR (2016), cenu rektora za grafický design publikací (2016).

Každoročně jsou udělovány také ceny děkana za významné tvůrčí činy zaměstnanců a studentů, např. v roce 2016 bylo na PdF uděleno 8 cen za diplomové práce a za reprezentaci fakulty (2. a 3. místo SVOČ – recyklace, nízkonákladový model FPV kvadrokoptéry). Celkově PdF v oblasti učitelství např. v roce 2015 získala 30 ocenění, z toho 12 zaměstnancům (z toho 5 externích) a 18 studentům (z toho 5 externích). V roce 2016 bylo 6 externích ocenění zaměstnanců a 6 studentů.

e) Řešení výzkumných a rozvojových projektů

MU řešila v letech 2012-2016 každoročně několik výzkumných a rozvojových projektů v oblasti Učitelství. Např. na PdF končilo v roce 2012 šestileté výzkumné centrum excelence *Centrum základního výzkumu školního vzdělávání* (MŠMT LC06046), které se ve spolupráci s Ústavem výzkumu a rozvoje vzdělávání PdF UK zabývalo výzkumem školní výuky. V roce 2013 končil na PdF víceletý celofakultní výzkumný záměr *Speciální potřeby žáků v kontextu Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání*. V letech 2012–2016 řešila PdF každoročně 8–12 projektů GA ČR, 10–11 projektů specifického výzkumu, od roku 2015 řešila 1 až 3 mezioborové projekty GA MU, 2012–2013 řešila ročně 8 projektů FR VŠ, od roku 2014–2016 řešila 19–24 projektů FR MU a každoročně 3-5 rozvojových projektů MŠMT a cca 6–7 projektů OP VK /OP VVV a dalších obvykle 5–6 partnerských projektů (v letech 2014 a 2016 byly počty nižší). Akademičtí pracovníci fakulty se zapojovali do mezinárodní spolupráce (2012–16) v rámci řešení projektů: Erasmus+ (2014–16), 7. rámcový

⁷ Seznam ocenění zaměstnanců a studentů PdF MU: <http://www.ped.muni.cz/o-fakulte/uspechy-a-oceneni>

program (2012–15), TEMPUS (2015–16), Mobility 7AMB (2013–16), AKTION (2012–2016), Mezinárodní visehradský fond (2015–16), Česko-polské fórum (2016), Fondy Norska (2016), CEEPUS (2016), projekty Ministerstva kultury (2014), LLP Grundtvig (2012-13), Comenius (2012–13), Leonardo da Vinci (2012–13), CEEPUS (2012–13) a další projekty.

Univerzita podporuje tvůrčí činnost mimo jiné také svými grantovými schémata (GA MU), v nichž se uplatňují i projekty přímo související s učitelskou přípravou. Na FF se jednalo např. v roce 2015 o následující projekty:

- *Inkluze ve škole jako interdisciplinární problém. Východiska, podmínky a strategie realizace.*
- *Odborná praxe – nový předmět v rámci studijního programu Pedagogika.*
- *Rozvoj pedagogických kompetencí studentů doktorského studia české literatury na ÚČLK FF MU.*
- *Strategie tvůrčího psaní v přípravě učitele.*

Filozofická fakulta využívá také Fond rozvoje Masarykovy univerzity (FR MU), např. v roce 2015 bylo podpořeno celkem 19 projektů. FF realizuje pravidelně v oblasti výzkumu Učitelství také výzkumné projekty GAČR, např. na téma *Učitel a žáci v dialogickém vyučování* (2013-2016) nebo *Vztah mezi charakteristikami výukové komunikace a vzdělávacími výsledky žáků* (2017-2019). Co se týče výzkumně-rozvojových projektů, probíhal např. na ÚPV FF v letech 2006-2014 projekt ZKUPP, který byl podporován Evropským sociálním fondem s názvem *Zkušenostní učení pro praxi – podpora odborné přípravy stávajících/budoucích učitelů*. Projekt reagoval na aktuální potřeby učitelského vzdělávání. Vzdělávací modul je dále realizován a nabízen široké veřejnosti v rámci nabídky celoživotního vzdělávání na FF MU.

Přírodovědecká fakulta v posledních 5 letech realizovala následující rozvojové projekty v oblasti Učitelství (vybrány pouze celofakultní):

- *Popularizace vědy a výzkumu v přírodních vědách a matematice s využitím potenciálu MU* (2014-2015).
- *Vzdělávání budoucích středoškolských učitelů přírodních věd a informatiky* (2010–2013).
- *Pilotní ověření systému popularizace technických a přírodovědných oborů vytvářením přímých vazeb vysokých škol na školy nižších stupňů.*
- *Modulární systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků JMK v přírodních vědách a informatice* (2010-2012).

f) Organizace konferencí

Na MU bývají pravidelně organizovány konference z oblasti Učitelství. Např. na PdF (2012–2016) se ročně pořádá cca 15 konferencí, z toho je většina mezinárodních s počtem účastníků nad 60, ty nejvýznamnější byly zaměřené např. na lingvistická studia, jazykové vzdělávání, výzkum učebnic, technologie ve výuce, vzdělávání žáků se speciálními potřebami, vyučování matematice a přírodovědným předmětům. Některé z nich byly konferencemi mezinárodních asociací.

FF realizuje v oblasti Učitelství řadu konferencí, např. na téma *Novinky v pedagogické a školní psychologii. Školní psycholog jako badatel školy* (2015), *Národní seminář informačního vzdělávání* (2015, 2017), *Visegrad Conference of Information Literacy and Education – Národní seminář informačního vzdělávání 2016*, *Cesty k profesionalizaci kariérového poradenství* (2016) – organizované pod záštitou MŠMT spolu s Centrem Euroguidance při DZS; *EDiTE Summer School – Research as Social Change* (2016), mezinárodní konference *ICET 2017 – Re-Thinking Teacher Professional Education: Using Research Findings For Better Learning* a konference *Rozvoj pedagogických kompetencí v akademickém prostředí* (2017), která byla spojena se vznikem *Centra pro rozvoj pedagogických kompetencí MU (CERPEK)*, jehož posláním je systematické zvyšování úrovně kompetencí spojených s přípravou výuky, jejím vedením, využíváním nových technologií ve výuce, zapojováním studentů do výuky a jejich hodnocením. Na přípravě a vzniku centra se podíleli pracovníci ÚPV FF.

Významní pracovníci a jejich vybrané výsledky

Následující tabulka uvádí přehled významných pracovníků v oblasti vzdělávání Učitelství a jejich 1–2 nejvýznamnější práce v posledních pěti letech. Vybráni jsou klíčoví pracovníci vzdělávající studenty v rámci pedagogicko-psychologického modulu učitelství pro MŠ, ZŠ a SŠ a garanti oborů, kteří mají nejvýraznější tvůrčí výsledky.

Jméno	Práce	Dopad
JANÍK, Tomáš (Pdf)	JANÍK, Tomáš. <i>Aktuelle Entwicklungen im Bildungsbereich in der Tschechischen Republik: Curriculum – Unterricht – Lehrerbildung</i> . Münster: Waxmann, 2016. 152 s. JANÍK, Tomáš, Jan SLAVÍK, Vladislav MUŽÍK, Josef TRNA, Tomáš JANKO, Veronika LOKAJÍČKOVÁ, Jindřich LUKAVSKÝ, Eva MINAŘÍKOVÁ, Jiří SLIACKY, Zuzana ŠALAMOUNOVÁ, Simona ŠEBESTOVÁ, Naďa VONDROVÁ a Pavel ZLATNÍČEK. <i>Kvalita (ve) vzdělávání: obsahově zaměřený přístup ke zkoumání a zlepšování výuky</i> . Brno: MU, 2013. 434 s.	Autor na národní úrovni rozvíjí teorii učitelského vzdělávání a kvality výuky.
LOJDOVÁ, Kateřina (Pdf)	LOJDOVÁ, Kateřina. Student Nonconformity at School. <i>Studia paedagogica</i> , 2016, roč. 21, č. 4, s. 53–76 LOJDOVÁ, Kateřina. The End of Academic Freedom in the Era of Neoliberalism? <i>Pedagogická orientace</i> , 2016, roč. 26, č. 4, s. 605–630.	Autorka přispívá na národní úrovni k etnografickému výzkumu studentů učitelství a otázek kázně žáků. Druhá studie byla oceněna Českou asociací pedagogického výzkumu.
VLČKOVÁ, Kateřina (Pdf)	VLČKOVÁ, Kateřina, Kateřina LOJDOVÁ, Josef LUKAS, Jan MAREŠ, Zuzana ŠALAMOUNOVÁ, Tomáš KOHOUTEK, Jarmila BRADOVÁ a Stanislav JEŽEK. <i>Z posluchárny za katedru: Mocenské vztahy ve výuce studentů učitelství</i> . Brno: MuniPress, 2015. 238 s. VLČKOVÁ, Kateřina, Karolína PEŠKOVÁ, Klára ULIČNÁ, Miroslav JANÍK a Kateřina ŠVEJDÍKOVÁ. <i>Žákovské strategie při učení se anglickému jazyku a jejich vztah k úspěšnosti</i> . Brno: MU, 2014. 474 s.	Autorka aplikuje a rozvíjí metodologii smíšeného výzkumu a ve výzkumných týmech GAČR do hloubky zkoumá např. moc studentů učitelství či žákovské strategie učení.
KRATOCHVÍLOVÁ, Jana (Pdf)	KRATOCHVÍLOVÁ, Jana a Hana HORKÁ. Autonomní a heteronomní hodnocení jako jedna z determinantů účinnosti učitelských praxí. <i>Pedagogická orientace</i> , 2016, roč. 26, č. 2, s. 272–298. KRATOCHVÍLOVÁ, Jana. <i>Inkluzivní vzdělávání v české primární škole: teorie, praxe, výzkum</i> . Brno: Masarykova univerzita, 2013. 207 s.	Autorka se věnuje inkluzi a formativnímu hodnocení, zejména u učitelů prvního stupně. Přispívá k rozvoji daného oboru v této oblasti.
TŮMA, František (Pdf)	TŮMA, František, Michaela PÍŠOVÁ, Petr NAJVAR a Věra JANÍKOVÁ. Expert teachers' interactive cognition: An analysis of stimulated recall. <i>New Educational Review</i> , 2014, roč. 36, č. 2, s. 289–299. Impact factor: 0.149 v roce 2012 TŮMA, František. Konverzační analýza a interakce ve třídě: východiska a metodologické aspekty. <i>Pedagogická orientace</i> , 2016, roč. 26, č. 3, s. 415–441.	Autor na národní úrovni rozvíjí výzkum interakce ve výuce anglického jazyka a v něm uplatňovanou konverzační analýzu.
MINAŘÍKOVÁ, Eva (Pdf)	MINAŘÍKOVÁ, Eva, Michaela PÍŠOVÁ, Tomáš JANÍK a Klára ULIČNÁ. Video Clubs: EFL Teachers' Selective Attention Before and After. <i>Orbis Scholae</i> , 2015, roč. 9, č. 2, s. 55–75. MINAŘÍKOVÁ, Eva. Profesní vidění studentů učitelství anglického jazyka: jak vidí studenti výukové situace zachycené na videu? <i>Pedagogická orientace</i> , 2014, roč. 24, č. 5, s. 753–777.	Autorka se na národní a mezinárodní úrovni výzkumně zabývá profesním viděním učitelů a videokluby.
KNECHT, Petr (Pdf)	KNECHT, Petr. Příležitosti k učení: odlišná/různá pojetí konceptu a jeho výzkumné využití. <i>Pedagogická orientace</i> , 2014, roč. 24, č. 2, s. 163–184. KNECHT, Petr. Příležitosti k rozvíjení kompetence k řešení problémů v učebnicích a ve výuce zeměpisu. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 210 s.	Autor na národní úrovni rozvíjí teorii učebnic a kompetencí k řešení problémů.

MAREŠ, Jan (Pdf)	MAREŠ, Jan a Kateřina VLČKOVÁ. K metodologickým standardům kvantitativních studií v pedagogice: Jak psát o výzkumných zjištěních? <i>Pedagogická orientace</i> , 2013, roč. 23, č. 4, s. 455–477. VLČKOVÁ, Kateřina, Jan MAREŠ a Stanislav JEŽEK. Adaptation of Teacher Power Use Scale to Lower Secondary Students and Student Teachers. <i>Pedagogická orientace</i> , 2015, roč. 25, č. 6, s. 798–821.	Autor se věnuje metodologii a testování a učitel-skému vzdělávání v oblasti psychologie a rozvíjí je na národní úrovni.
SYSLOVÁ, Zora (Pdf)	SYSLOVÁ, Zora a Veronika NAJVAROVÁ. Předškolní vzdělávání v České republice pohledem pedagogického výzkumu. <i>Pedagogická orientace</i> , 2012, 22(4), s. 490–515. SYSLOVÁ, Zora, Hana HORKÁ a Bohumíra LAZAROVÁ. Od teorie předškolního vzdělávání k praxi v mateřské škole. Brno: MU, 2014. 137 s.	Autorka rozvíjí na národní úrovni teorii předškolního vzdělávání.
PANČOCHA, Karel (Pdf)	PANČOCHA, Karel. <i>Postižení jako axiologická kategorie sociální participace</i> . Brno: MU, 2013. 219 s. PANČOCHA, K. <i>Celoživotní inkluzivní vzdělávání – možnosti a perspektivy</i> . Brno: MU, 2012. s. 131–140, 10 s.	Autor publikuje v oblasti inkluze významné příspěvky na národní úrovni.
MUŽÍK, Vladislav (Pdf)	MUŽÍK, Vladislav, Jana ŠAFÁŘIKOVÁ, Vladimír SÜSS a Zdenka MARVANOVÁ. Cesty ke zkoumání výuky tělesné výchovy: význam Analýzy didaktické interakce (ADÍ) a její modifikace (MADI). <i>Pedagogická orientace</i> , 2013, roč. 23, č. 2, s. 195–223. HAVEL, Jiří, Marcela JANÍKOVÁ, Vladislav MUŽÍK a Leona MUŽÍKOVÁ. Analýza a perspektivy utváření pohybového a výživového režimu žáků na prvním stupni základní školy. Brno: MU, 2016. 227 s.	Autor rozvíjí teorii výuky tělesné výchovy a utváření pohybového a výživového režimu žáků.
JANÍKOVÁ, Věra (Pdf)	JANÍKOVÁ, Věra. <i>Mnohojazyčnost a didaktika cizích jazyků</i> . Brno: MuniPress, 2013. 127 s.	Autorka rozvíjí teorii a výzkum mnohojazyčnosti a dalších aktuálních témat didaktiky NJ v ČR.
HANUŠOVÁ, Světlana (Pdf)	HANUŠOVÁ, Světlana, Petr NAJVAR, Martin ADAM, Veronika NAJVAROVÁ a Sonia HOMOLKA. Povaha žakovských promluv ve výuce anglického jazyka. <i>Pedagogika</i> , 2014, roč. 64, č. 2, s. 238–255. HANUŠOVÁ, Světlana, Michaela PÍŠOVÁ, Klára KOSTKOVÁ, Věra JANÍKOVÁ a Petr NAJVAR. Subjective determinants of the development of foreign language teacher expertise. <i>Pedagogická orientace</i> , 2014, roč. 24, č. 6, s. 857–877.	Autorka rozvíjí teorii výuky a osvojování angličtiny jako cizího jazyka a učitel-ské vzdělávání v dané oblasti.
SEDLÁČEK, Marek (Pdf)	SEDLÁČEK, Marek, Martina KYSILKOVÁ, Markéta OTTOVÁ, František OSTRÝ a Renata HORÁKOVÁ. K hudebním preferencím artifi-ciální a nonartifi-ciální hudby vysokoškolské mládeže (2012–2016). Brno: MU, 2016. 100 s. SEDLÁČEK, Marek. Výzkum využívání počítačové techniky učiteli hudební výchovy na základních a středních školách v ČR. <i>Hudební výchova – časopis pro hudební a obecně estetickou výchovu školní a mimoškolské</i> , Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2013, roč. 21, 2., s. 33–35.	Publikace národního významu v oblasti výzkumu hudební výchovy napojeného na mezinárodní výzkumy.
DONTCHEVA-NAVRÁTILOVÁ, Olga (Pdf)	DONTCHEVA-NAVRÁTILOVÁ, Olga. Authorial presence in academic discourse: Cross-cultural analysis of the use of author-reference pronouns. <i>Linguistica Pragensia</i> , Praha: Univerzita Karlova, 2013, roč. 2013, 1., s. 9–30. Impact factor: 0.071 v roce 2012 DONTCHEVA-NAVRÁTILOVÁ, Olga. Grammar and Discourse. In Chapelle, C.A. <i>The Encyclopedia of Applied Linguistics</i> . Oxford: Wiley-Blackwell, 2013. s. 2324–2331, 8 s.	Publikace na národní a mezinárodní úrovni v oblasti aplikované lingvistiky.
ŠEĐOVÁ, Klára (FF)	ŠEĐOVÁ, Klára. A Case Study of a Transition to Dialogic Teaching as a Process of Gradual Change. <i>Teaching and Teacher Education</i> , 2017, roč. 67, č. 1, s. 278–290.	Autorka publikuje na národní a mezinárodní úrovni v oblasti pedagogické komunikace např.

	ŠEĐOVÁ, Klára, Roman ŠVARŤÍČEK, Martin SEDLÁČEK a Zuzana ŠALAMOUNOVÁ. Jak se učitelé učí: Cestou profesního rozvoje k dialogickému vyučování. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 325 s. ISBN 978-80-210-8462-9.	na téma dialogického vyučování.
LAZAROVÁ, Bohumíra (FF)	LAZAROVÁ Bohumíra, Lenka HLOUŠKOVÁ, Milan POL a Kateřina TRNKOVÁ. Proměny práce školních psychologů v proinkluzivně naladěných školách. <i>Pedagogická orientace</i> , Brno, 2017, roč. 27, č. 2, s. 287–307. ISSN 1211-4669 LAZAROVÁ, Bohumíra, Dan Roger STRÄNG, Roald JENSEN a Dag SØRMO. Podpora učení ve školách. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 147 s. ISBN 978-80-210-8310-3.	Autorka rozvíjí na národní úrovni oblast školní psychologie a spolupráce učitelů.
BOCHNÍČEK, Zdeněk (PřF)	BOCHNÍČEK, Zdeněk. Linear halogen bulb as a powerful light source for physics experiments. <i>European Journal of Physics</i> , IOP Publishing, 2015, roč. 36, č. 6, ISSN 0143-0807. doi:10.1088/0143-0807/36/6/065001. BOCHNÍČEK, Zdeněk a Pavel KONEČNÝ. Thermal sensitive foils in physics experiments. <i>Physics Education</i> , Bristol, United Kingdom: IOP Publishing, 2014, roč. 49, č. 4, s. 419–424. ISSN 0031-9120. doi:10.1088/0031-9120/49/4/419.	Autor se věnuje na mezinárodní úrovni využití fyzikálních experimentů ve výuce.
ŠIMŠA, Jaromír (PřF)	ŠIMŠA, Jaromír. Náměty z kombinatorické geometrie pro středoškoláky. In Novotná, Jiřina. <i>Motivace nadaných žáků a studentů v matematice a přírodních vědách II</i> . Brno: Masarykova univerzita, 2013. s. 27–36, 10 s. ISBN 978-80-210-6635-9. ŠIMŠA, Jaromír. Motivační role nestandardních matematických úloh. In J. Novotná. <i>Motivace nadaných žáků a studentů v matematice a přírodních vědách</i> . Brno: Pedagogická fakulta MU, 2012. s. 105–113, 9 s. ISBN 978-80-210-6144-6.	Autor se věnuje didaktice matematiky a geometrie na ZŠ a SŠ a matematickým soutěžím pro nadané žáky.
VONDRA, Jan (PřF)	VONDRA, Jan. <i>Matematika pro střední školy – 6. díl, STEREO-METRIE</i> . 1. vyd. Brno: Didaktis, 2014. 88 s. ISBN 978-80-7358-220-3. VONDRA, Jan. <i>Matematika pro střední školy – 3. díl, PLANI-METRIE</i> . 1. vyd. Brno: Didaktis, 2013. 132 s. ISBN 978-80-7358-211-1.	Autor se věnuje didaktice matematiky a tvorbě středoškolských učebnic.
FUCHS, Eduard (PřF)	FUCHS, Eduard. Tvorba předmatematických představ a mateřská škola. <i>Řízení školy: Speciál pro mateřské školy</i> , Praha: Wolters Kluwer ČR a.s., 2015, roč. 2015, č. 3, s. 18–20. ISSN 1214-8679. FUCHS, Eduard a Helena BINTEROVÁ. How to teach monounary algebras and functional graphs with the use of computers in secondary schools. <i>International Journal of Mathematical Education in Science and Technology</i> , London: Taylor & Francis, 2014, roč. 45, s. 1–13. ISSN 1464-5211.	Autor se věnuje didaktice matematiky a pozici matematiky ve všeobecném vzdělávání.
JŮVA, Vladimír (FSpS)	JŮVA, Vladimír a Eva VALKOUNOVÁ. Studentské hodnocení sportovní výuky. <i>Studia Sportiva</i> , Brno: Masarykova univerzita, 2017, roč. 11, č. 1, s. 100-117. JŮVA, Vladimír. <i>Pedagogika sportu: Vybrané metodologické aspekty</i> . 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 44 s.	Autor se věnuje na národní úrovni teorii výuce sportu.

B II. 5. Zapojení vysoké školy do činnosti zahraničních a zvláště mezinárodních odborných organizací a do mezinárodních výzkumných projektů odpovídají charakteru uskutečňované vzdělávací činnosti v dané oblasti vzdělávání, pro niž vysoká škola žádá institucionální akreditaci.

Shrnutí sebehodnocení

Masarykova univerzita je relativně obsáhle zapojena do činnosti zahraničních a mezinárodních organizací v oblasti Učitelství a v menší míře i do mezinárodních výzkumných projektů, častěji se však jedná o výzkumné části rozvojových projektů EU. V současnosti MU pracuje na zvýšení účasti na mezinárodních výzkumných projektech.

Výsledek sebehodnocení

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad
---------------------	------------------	-----------------	----------

Zapojení do činnosti zahraničních, zvláště mezinárodních odborných organizací

MU se zapojuje do činnosti zahraničních a mezinárodních odborných organizací. Např. na PdF a FF se v oblasti Učitelství jedná o *European Educational Research Association* (EERA), jejímž jsou akademičtí pracovníci členy, poskytují posudky na konferenční abstrakty (např. doc. Vlčková, dr. Tůma) a vedou sekce (např. doc. Janík) či prezentují výsledky výzkumu. Dále se např. PdF podílí na práci *European Association for Research on Learning and Instruction* (EARLI) – na posuzování abstraktů (např. doc. Vlčková), vedení sekcí (např. doc. Vlčková), aktivním prezentování výsledků výzkumu (např. doc. Janík, dr. Minaříková, doc. Vlčková, dr. Lojdová, dr. Mareš).

Akademici jsou členy nejrůznějších asociací, např. *Österreichischen Gesellschaft für Forschung und Entwicklung im Bildungswesen* (doc. Janík), *Fachverband für Deutsch als Fremdsprache* (např. prof. Janíková), *International Society for Historic and Systematic Research on Textbooks* (např. doc. Knecht), ICET (dr. Švaříček). V roce 2017 se PdF podařilo získat prestižní členství v *European Teacher Education Network* a v současnosti se připravují navazující aktivity.

Pracovníci PdF poskytují expertní mezinárodní peer review pro grantové agentury na rozvojové (např. EU fondy, MŠMT) a výzkumné projekty zahraničních agentur (např. *Vedecká grantová agentúra Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a Slovenskej akadémie vied, Agentúra na podporu výskumu a vývoja* – např. doc. Vlčková). Pracovníci jsou také členy redakcí a redakčních rad zahraničních časopisů (např. *Teacher and Teaching* – doc. Píšová).

MU také poskytuje přednášky v zahraničí na univerzitách a jinde (např. z PdF prof. Janíková, doc. Janík, doc. Dontcheva-Navrátilová). Na PdF (2012–2016) se ročně pořádá cca 15 konferencí, z toho je většina mezinárodních s počtem účastníků nad 60, některé z nich jsou konferencemi mezinárodních asociací, např. *International Academy for the Humanization of Education* (prof. Janíková).

MU se zapojuje také do **mezinárodních výzkumných projektů** v oblasti Učitelství. Např. na PdF MU se jedná převážně o výzkumné části rozvojových projektů EU, např. *Raising Achievement for All Learners – Quality in Inclusive Education, European Agency for Special Needs and Inclusive Education, European Commission* (2014–2017), jehož se PdF účastnila v jeho výzkumné části (doc. Vlčková) či *Basic Motor Competencies in Europe – Assessment and Promotion* (2017–2018, Erasmus+, dr. Vlček). Na téma inkluze se zaměřuje mezinárodní projekt *Inclusive Education and Social Support to Tackle Inequalities in Society* (2017–2019, doc. Pančocha), realizovaný v rámci programu pro výzkum a inovace EU *Horizon 2020*.

Na FF MU do mezinárodních výzkumných projektů patřil projekt *Better Learning in Schools* (Norské fondy, doc. Lazarová) či projekt *EdiTE, European Joint Doctorate in Teacher Education* (*Horizon 2020, prof. Pol*). Ústav českého jazyka a Ústav české literatury a knihovnictví FF je např. zapojen do

mezinárodních výzkumných aktivit v rámci projektu Phonological Theory Agora: International Network (2015–2018), spolupracuje též s filologickými pracovišti na zahraničních univerzitách (např. v Řezně, Berlíně, Neapoli, Udine), a to jak na úrovni učitelské (zvané přednášky, spoluorganizování workshopů a konferencí, spolupráce na grantových projektech), tak i studentské. Katedra anglistiky a amerikanistiky spolu s Českou asociací anglistických studií bude např. pořádat největší evropskou konferenci *European Society for the Study of English – ESSE 2018*, která se poprvé odehraje v Česku.

MU systematicky pracuje na zvýšení zapojení do mezinárodních výzkumných projektů a poskytuje akademikům nejrůznější formy podpory (např. finanční na sestavení týmu, informační workshopy k programům, konzultace k projektu výzkumu a jeho kontrolu dle zadávací dokumentace oddělením VaV, navazováním smluv s partnerskými univerzitami ad.).

3. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ VÝUKY, TVŮRČÍ ČINNOSTI A SOUVISEJÍCÍCH ČINNOSTÍ

B II. 2. Celková struktura personálního zajištění výuky, tvůrčí činnosti a souvisejících činností akademickými pracovníky v dané oblasti vzdělávání odpovídá z hlediska kvalifikace, věku, délky týdenní pracovní doby a zkušeností s působením v zahraničí nebo v praxi charakteru uskutečňované vzdělávací činnosti v dané oblasti vzdělávání, pro niž vysoká škola žádá o institucionální akreditaci, a žádanému typu nebo typům studijních programů a zajišťuje:

- a) garantování úrovně kvality dané oblasti vzdělávání jako celku a jejího rozvoje,
- b) garantování studijních programů v této oblasti a
- c) garantování výuky těchto studijních programů.

Shrnutí sebehodnocení

Celková struktura personálního zajištění výuky, tvůrčí činnosti a souvisejících činností akademickými pracovníky v oblasti vzdělávání Učitelství odpovídá z hlediska kvalifikace, věku, délky týdenní pracovní doby a zkušeností s působením v zahraničí a v praxi charakteru uskutečňované vzdělávací činnosti v této oblasti vzdělávání. MU a jednotlivé fakulty garantují úroveň kvality oblasti vzdělávání Učitelství jako celku a jejího rozvoje, jejich programů a výuky v těchto programech. MU, jednotlivé fakulty a pracoviště realizují pravidelné evaluace a opatření k zajištění kvality z nich případně plynoucích.

Výsledek sebehodnocení

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad
---------------------	------------------	-----------------	----------

Pedagogická fakulta měla v roce 2016 celkem 209 akademických úvazků (238 zaměstnanců), zao-krouhleně přepočteno na úvazky: 10 profesorských úvazků (8 celých úvazků, 4 poloviční); 51 docentských úvazků (83 % z nich plný úvazek), 111 úvazků odborných asistentů (78 % na celý úvazek), 22 úvazků asistentů, 15 lektorů a 79 úvazků dalších zaměstnanců (studijní, personální, ekonomické, knihovna, technické oddělení). Celkem tedy 288 úvazků (326 zaměstnanců), z toho 171 úvazků žen. S cizím státním občanstvím působilo na fakultě celkem 15 akademiků. Celkově 76 % akademických pracovníků pracovalo na PdF na plný úvazek. Na jednoho akademického pracovníka PdF MU připadalo 23,4 studií (tj. o něco méně studentů), což je o 17 % méně než v populačně silném roce 2011.

Na výuce studentů oblasti Učitelství se podílí jednotlivé katedry PdF a z části i výzkumná pracoviště PdF, která pokrývají také tvůrčí činnost a související činnosti:

- Jazykové katedry: K. českého jazyka a literatury, K. anglického jazyka a literatury, K. francouzského jazyka a literatury, K. německého jazyka a literatury, K. ruského jazyka a literatury, Centrum jazykového vzdělávání.
- Přírodovědné katedry: K. biologie, K. fyziky, chemie a odborného vzdělávání, K. matematiky, K. informační a technické výchovy, K. geografie.
- Společenskovední katedry: K. historie, K. občanské výchovy, K. hudební výchovy, K. výtvarné výchovy, K. tělesné výchovy a výchovy ke zdraví.
- Společný učitelství základ (pedagogika a psychologie): K. pedagogiky, K. psychologie, K. primární pedagogiky, K. sociální pedagogiky, K. speciální pedagogiky.
- Výzkumná pracoviště: Institut výzkumu školního vzdělávání, Institut výzkumu inkluzivního vzdělávání.

Garantem učitelského studia na **FF** je doc. Lazarová z Ústavu pedagogických věd FF MU, jež garantuje pedagogickou, psychologickou a obecně didaktickou část učitelského studia. Garanti učitelských studií na jednotlivých oborech jsou kmenovými pracovníky příslušných oborových pracovišť. Oborové didaktiky jsou zajišťovány zejména garanty z Filozofické fakulty. Externisté z praxe se podílejí především na zajištění odborných praxí, které jsou povinnou součástí studia.

Garanti jednotlivých oborů Učitelství na **PřF** působí kmenově na této fakultě. Na základě mezifakultní dohody s FF je společnou garantkou pedagogicko-psychologické části všech oborů doc. Lazarová z FF MU. Oborové předměty a oborové didaktiky jsou zajišťovány akademickými pracovníky PřF, případně externisty – zkušeným aktivními učiteli středních škol. Předměty společného pedagogicko-psychologického základu jsou většinou zajišťovány pracovníky FF a PdF, v menší míře i pracovníky z PřF, případně externisty. Garanti a vyučující didaktických předmětů PřF (pokud nejsou současně garanty oborů) jsou: Mgr. Olga Rotreklová, Ph.D.; prof. RNDr. Jaroslav Koča, DrSc.; RNDr. Aleš Mareček, CSc.; Mgr. Václav Piskač; RNDr. Jan Vondra, Ph.D.; doc. RNDr. Jaromír Šimša, CSc.

Studium učitelství tělesné výchovy na **FSpS** zajišťují 3 profesori, 5 docentů, 20 odborných asistentů a 25 dalších odborníků. Z celkového počtu 53 pracovníků se na výuce podílejí 4 zahraniční akademici. Pracovníci tvoří stabilní pracovní skupinu, které je pravidelně doplňována na základě konkurzů, a to především absolventy doktorského studia oboru kinantropologie, kteří mají současně odpovídající pedagogickou (učitelskou) praxi. Garantem učitelského studia tělesné výchovy na FSpS je doc. PhDr. Vladimír Jůva, CSc., z Katedry pedagogiky sportu FSpS MU.

Garanti všech učitelských oborů na Masarykově univerzitě jsou uvedeni v příloze 4. *Garanti oborů.*

4. MEZINÁRODNÍ PŮSOBNÍ

B II. 5. Mezinárodní působení vysoké školy mající vztah k dané oblasti vzdělávání, zejména zahraniční mobility studentů a akademických pracovníků, integrace možnosti zahraničních mobilit do studia ve studijních programech, a předpoklady pro uskutečňování těchto činností odpovídají charakteru uskutečňované vzdělávací činnosti v dané oblasti vzdělávání, pro niž vysoká škola žádá institucionální akreditaci.

Shrnutí sebehodnocení:

MU naplňuje standard internacionalizace vzdělávání a působení vysoké školy jak z hlediska mobilit studentů i akademiků, tak z hlediska integrace mobilit do studia. MU tento standard překračuje zejména v obvyklém pojetí internacionalizace, která např. na PdF sahá až do internacionalizace kurikula především společného pedagogicko-psychologického základu učitelství. Dosavadní přínos internacionalizace pro oblast Učitelství považujeme za zásadní, studium i zkušenosti studentů a akademiků mají mezinárodní dimenzi a standard.

Výsledek sebehodnocení:

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad
---------------------	------------------	-----------------	----------

a) Podpora mobilit, politika, schémata

Internationalizace je jednou z hlavních priorit MU. Počty příjíždějících a vyjíždějících představují významnou složku financování pracovišť, každá z fakult v současnosti pracuje na posílení internacionalizace. K tomuto účelu je vytvářeno na univerzitní i fakultních úrovních vícero podpůrných schémat (uzavírání smluv, podpora koordinátorů Erasmus na katedrách, informační schůzky, finanční odměna za výuku v anglickém jazyce ad.).

Pedagogická fakulta v posledních letech na internacionalizaci pracovala velmi intenzivně a dále v tomto trendu pokračuje. Podobně jako na ostatních fakultách se tomuto tématu věnuje proděkan pro strategii a internacionalizaci a oddělení pro internacionalizaci. V posledních letech se fakulta zaměřila především na zkvalitnění *internationalizační strategie* a rozšíření jejího záběru:

- Cílem bylo internacionalizovat kurikulum v českém i anglickém jazyce a navazující výuku, proto byly organizovány pravidelné semináře k internalizaci kurikula, návštěvy a workshopy zahraničních hostů (k tématu internacionalizace univerzity, kurikula a dalším tématům z oblasti Učitelství).
- Na základě evaluace kvality kurikula v angličtině byl aktualizován systém podpory vyučujících v angličtině a došlo k posílení rozvoje interkulturních kompetencí studentů.
- Byly modernizované prezentace a propagační materiály pro zahraniční studenty⁸, zřehledněna nabídka možností výjezdů a zkvalitněny webové prezentace fakulty v angličtině s cílem zvýšit atraktivitu pro zahraniční studenty.
- Byla rozšířena mezinárodní dimenze neakademických pracovišť (fakulta pokračovala v nabízení kurzů anglického jazyka a dalších profesních kompetencí).
- Byla posílena mezinárodní spolupráce (spolupodávání projektů).

⁸ Průvodce pro zahraniční studenty: http://www.ped.muni.cz/fileadmin/user_upload/aktuality/international_student_-_scholar_guide.pdf

Na Filozofické fakultě byla pozornost věnována internacionalizaci výuky a podpoře mobility studentů ve všech stupních studia (např. vyhlášení nového Stipendijního programu pro kompenzační podporu mobility Erasmus+). Studenti mohou žádat o přiznání mimořádného stipendia na pokrytí nezbytných nákladů spojených se zahraničním studijním pobytem, účastí na konferenci a podobně.

b) Mobilita studentů – výjezdy

Zkušenosti studentů MU získané v zahraničí jsou jednou z priorit MU. Z PdF vyjelo v roce 2016 do zahraničí 6 % absolventů v bakalářském studiu, 6 % v magisterském a 7 % v navazujícím magisterském studiu, z doktorského studia to bylo 24 %. Celkovým cílem PdF bylo tyto počty vyjíždějících studentů navýšit, což se v letech 2013 až 2017 díky intenzivní podpoře internacionalizace dařilo. Výjezdy studentů přes katedry PdF se pohybovaly mezi 98 (2012/13) až 140 (2016/17) studenty, včetně výjezdů přes celouniverzitní smlouvy je tento počet téměř dvojnásobný. Nejvíce studentů vyjíždělo přes katedru německého, anglického, ruského a francouzského jazyka, speciální pedagogiky, v posledních letech také českého jazyka, které dosahovaly počtu více než 2000 studentodní ročně. Kolem 1500 studentodní vykazovala katedra primární a sociální pedagogiky, ostatní katedry méně. Nejčastěji studenti vyjíždějí do Španělska, Německa a Velké Británie, přičemž do velké Británie jezdí především na praktické stáže/praxe. PdF má celkem 16 smluv Erasmus a 4 mezifakultní smlouvy (např. Rusko, USA). Část smluv však není k výjezdům plně využívána, tyto smlouvy jsou nahrazovány novými, o které mají studenti zájem. Cílem PdF je nyní spíše posilovat kvalitu kontaktů a jejich využití než navazování vícera nových smluv.

Studentské výjezdy byly např. na FF v posledních letech také navyšovány. V roce 2016 byly realizovány v programu CEEPUS (1 výjezd), Erasmus (19), rozvojový projekt MŠMT (2 výjezdy) či v jiném krátkodobém studijním pobytu (6 výjezdů). Podobně na FSpS studenti pravidelně využívají možnosti mezinárodních stáží (především v rámci Erasmu, např. v roce 2016 bylo v zahraničí 10 studentů učitelství tělesné výchovy). Na PřF v roce 2016 vycestovali tři studenti učitelství. Obsáhlejší výjezdy mají studenti neučitelství, např. z celé FF vycestovalo v roce 2016 do zahraničí 1222 studentů (o 281 více než v roce 2015).

c) Mobilita studentů – příjezdy

Na MU přijíždějí také studenti učitelství ze zahraničí. Na PdF přijíždělo v posledních pěti letech 54–76 studentů ročně (cca 10 tisíc studentodní), více než 80 % v rámci programu Erasmus. Nejvíce studentů přijíždělo na katedru speciální pedagogiky, anglického jazyka a technické výchovy. Nejvíce studentů přijíždí na PdF ze Španělska a Německa. PdF nabízí ucelený systém předmětů v anglickém jazyce, které si tito studenti mohou zapisovat. V anglickém jazyce je vyučován také celý pedagogicko-psychologický (učitelství) modul. Celkem je např. v podzimním semestru 2017 nabízeno 41 předmětů, k čemuž se přidává ještě široká nabídka katedry anglického jazyka.

Na FF absolvovalo studijní pobyt nebo stáž v roce 2016 (nejen studenti učitelství) 913 zahraničních studentů (214 Erasmus). FF nabízí zahraničním studentům řadu předmětů vyučovaných v anglickém jazyce, zejména na Ústavu pedagogických věd, Katedře anglistiky a amerikanistiky či Katedře filozofie; stejně tak předměty v jiných jazycích na příslušných pracovištích (Ústav románských jazyků a literatur, Ústav jazykovědy a baltistiky ad.)

d) Mobilita akademiků – výjezdy

Obvykle na stejné smlouvy jako studentské jsou vázány také výjezdy akademiků. Např. na PdF v roce 2016 jich bylo 60, výjezdy akademiků byly spíše kratší a zahrnovaly nejčastěji i přednášky na zahraničních pracovištích. Zahraniční styky PdF se realizovaly především na bázi projektů (Erasmus+, Erasmus Mundus, Aktion, CEEPUS, Comenius aj.), v menší míře na základě bilaterálních smluv

fakulty a zahraničních univerzit, kvót MŠMT a na základě individuálních kontaktů. V podobné struktuře podpory vyjíždějí i akademici působící v oblasti Učitelství na dalších fakultách. Mobilita akademiků z PřF a FF je velká (např. z celé FF bylo 748 výjezdů), týká se však spíše odborných oborů, v oblasti Učitelství je nižší.

e) *Mobilita akademiků – příjezdy*

Na MU tradičně přijíždějí odborníci ze zahraničí. Na PdF v posledních 5 letech působilo několik zahraničních akademiků, kteří vedli workshopy na vybraná témata z oblasti Učitelství (např. *Meaning Constitution Analysis* – prof. R. B. Sages, Švédsko; *clean language* – J. Lawley a P. Tompkins, Velká Británie; *edupreneurship* – prof. D. Rae, Velká Británie, kvalitativní výzkum – prof. A. Clarke z UBC Vancouver, multikulturalita – dr. Bekerman, Izrael). Např. na FF rovněž působilo několik zahraničních akademiků, kteří měli přednášky nebo workshopy k oblasti učitelství. Jednalo se např. o workshop *School Development Processes and How Schools Use Innovations* (prof. A. Paseka); *Museum Learning and Museum Education* (Z. Koltai), přednášky *Interpersonal Relationships in Class* (prof. T. Wubbels), *Innovations in Education* (J. Erčulj) a *Protecting Children from Violence* (E. Jarosz, A. Dworak).

Pořádány jsou také např. mezinárodní letní školy v angličtině k oblasti učitelství (např. na PdF v srpnu 2017 letní školu k inkluzi – B. Abery z University of Minnesota v USA⁹). Organizovány jsou také mezinárodní konference v oblasti Učitelství, např. na PdF konference mezinárodní asociace IAHE (2017)¹⁰, na FF mezinárodní konference ICET na téma *Re-Thinking Teacher Professional Education: Using Research Findings for Better Learning*.

d) *Zahraniční strategičtí partneři MU*

MU má v oblasti Učitelství vícero strategických partnerů. PdF má v současnosti nejvýznamnější zahraniční partnery ve Velké Británii, Irsku, Finsku či Švédsku. Mezi hlavní strategické partnery patří univerzita v Haagu, ve Vídni, v Minnesotě, Bishop Grosseteste univerzita v Lincolnu (UK), Monterey Bay v USA a UBC Vancouver, se kterými PdF spolupracuje na rozvoji koncepce učitelského vzdělávání v budoucnosti, na sdílení učitelských praxí, výzkumu a dalším. PdF má uzavřeno celkem 116 Erasmus+ smluv se zahraničními univerzitami (např. v Německu, Francii, Španělsku, Polsku, Rakousku, Lucemburku). Podobně mají strategické partnery a uzavřené smlouvy v oblasti Učitelství i další fakulty.

f) *Internacionalizace kurikula v oblasti Učitelství na MU*

Na MU jsou také akreditované učitelské studijní programy v anglickém jazyce. Celkem se jedná o 14 oborů na PdF: dva bakalářské, tři navazující magisterské a dva doktorské, vždy v prezenční a kombinované formě. Čtyři učitelské obory a dva doktorské jsou na PdF akreditovány také v německém jazyce. Studia v cizím jazyce jsou zpoplatněna (vyjma studentů přijíždějících v rámci programu Erasmus+ a studujících v českém jazyce, kteří volí jen dílčí předměty v anglickém jazyce nebo závěrečnou práci v anglickém jazyce). V současnosti je na PdF 7 studentů studujících placený program v angličtině a 30 studentů Erasmus studujících v angličtině. Naprostá většina studentů PdF je vzdělávána v českém jazyce, nicméně ve všech předmětech učitelství jsou v doporučené nebo povinné literatuře i zahraniční zdroje a část výuky je možné i díky jazykové vybavenosti studentů realizovat v anglickém jazyce (např. ukázková videa komunikace ve vyučování v zahraničí). Všechny povinné předměty pedagogicko-psychologického společného základu jsou otevírány i v anglické verzi. Účastní se jich studenti platící studium v angličtině, studenti Erasmus a studenti MU, kteří chtějí daný předmět absolvovat v angličtině (především studenti učitelství angličtiny).

⁹ Letní škola k inkluzi: https://is.muni.cz/do/ped/dekanat/web/Summer_school_for_web_page_CJ.pdf

¹⁰ Konference IAHE v Brně: <http://www.uni-hildesheim.de/iahe/index.php/en/arbeitschwerpunkte/kongresse/2017-brno>

Na FF je akreditován neučitelský doktorský studijní obor v angličtině *Pedagogika/Education* (prezenční i kombinované studium), do kterého se mohou hlásit absolventi učitelství v ČR i ze zahraničí.

MU má tradičně studenty i zaměstnance s cizím státním občanstvím, např. na PdF studovalo v roce 2016 celkem 164 (3,4 %) cizinců. S cizím státním občanstvím pracovalo v roce 2016 na PdF 15 akademiků. Na FF (nejen v učitelství) v roce 2016 pracovalo 50 zahraničních pedagogů (13 občané Slovenska), zahraničních studentů bylo celkem 1606 (z toho 1137 ze Slovenska a 469 z jiných zemí).

g) *Mezinárodní rozvojové projekty v oblasti Učitelství na MU*

V oblasti Učitelství je na MU každý rok realizováno také několik mezinárodních rozvojových projektů. Na PdF se v posledních pěti letech jednalo o projekty (obvykle Erasmus+) v především oblasti inkluze (7 projektů) vázané především na Institut výzkumu inkluzivního vzdělávání PdF.

Tab. 5: Mezinárodní projekty PdF (2012–2016)

2012	International Geography Olympiad IGU 2012	doc. Hofmann
2013	Prozesse der Internationalisierung an deutschen und tschechischen Schulen	prof. Janíková, s univerzitou v Lipsku
2014	Supporting Social and Emotional Competences of Pre-School Children from Disadvantaged or Culturally Different Environments	dr. Syslová
2014–17	Promoting Creativity and Entrepreneurship by Means of Music, Performance and Cultural Cooperation	doc. Kučerová
2015	Integration through Education. Innovative Methods of Family Assistantship as a Tool of the Equalization of Opportunities of Families at Risk of Social Exclusion	doc. Pančocha, s Polskem
2015–17	SEN Employment Links: Working with Employers and Trainers to Support Young People with Special Educational Needs/Disability into Employment	dr. Vaňurová, s Finskem
2015–17	Active Citizenship and Decent Work	dr. Vaňurová, s Fundación Formación y Empleo Miguel Escalera
2015–17	EMLT Module Distance Education System as a new product for reducing the Education Job Mismatch in European Area	prof. Janíková, s univerzitou v Münsteru
2015–18	Developing programs for Access of disadvantaged groups of people and Regions to higher Education	dr. Vrabel, s Izraelem
2015–18	Good Start to School – Support of Early Childhood Care	dr. Syslová, s nakl. Raabe
2016–18	Stand up against Bullying	doc. Pančocha, s Tureckem
2016–19	Family Education Programme for Parents of Disabled Students	doc. Pančocha, s Tureckem

Podobně FF realizovala v posledních pěti letech několik mezinárodních projektů, např.:

- *A European Guidance Counselling Concept for International Youth Mobility: Guide my W@y!* (Erasmus+, dr. Hloušková, 2014–16) – spolupráce na inovacích a výměny osvědčených postupů, strategická partnerství v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a mládeže.
- *EDiTE – European Joint Doctorate in Teacher Education* podpořený v rámci výzkumného a inovačního programu EU *Horizon 2020* grantem Marie Skłodowska-Curie (2015–19, prof. Pol).
- *Better Learning in Schools* (Norské fondy, 2015–16, spolupráce s Ostfold University v Haldenu, Norsko, doc. Lazarová).

h) Strategie dalšího rozvoje mezinárodního působení v oblasti Učitelství

V současnosti pracuje MU na zvýšení počtu mobilit, např. PdF směřuje k navýšení o 30 % oproti předchozím letům. K tomu jsou realizovány různé podpůrné strategie, jako je lepší prezentace mobilit, představování pobytů či *Erasmus burza*, v níž jsou všechny pobyty nabízeny všem studentům, nejen ve vazbě na obory. PdF v současnosti pracuje na prohloubení nově získaných strategických partnerství (např. s USA, VB) a získání nových smluv s USA (včetně možností financování) a v dalších atraktivních destinacích. V přípravné fázi jsou také projekty joint degree programů s univerzitami v Norsku.

5. SPOLUPRÁCE S PRAXÍ

B II. 6. Spolupráce s praxí odpovídá charakteru uskutečňované vzdělávací činnosti v dané oblasti vzdělávání, pro niž vysoká škola žádá institucionální akreditaci.

Shrnutí sebehodnocení:

Spolupráce s praxí odpovídá na MU charakteru uskutečňované vzdělávací činnosti v dané oblasti vzdělávání a zahrnuje vícero různých forem v poměrně rozsáhlém objemu. V rámci reakreditace učitelského vzdělávání v roce 2016 přešla PdF na jednotný, inovovaný systém rozsáhlejších reflektivních praxí, který je nyní systematicky evaluován a dále rozvíjen. Praxe je v oblasti Učitelství na MU, zejména na PdF, zásadní součástí kurikula, na které spolupracuje velké množství odborníků z praxe. PdF je v tomto smyslu vnímána v ČR jako progresivní fakulta.

Výsledek sebehodnocení:

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad
---------------------	------------------	-----------------	----------

Spolupráce s praxí probíhá v oblasti Učitelství na MU v několika liniích, jedná se o praxe studentů v terénu, působení odborníků z praxe ve vzdělávání na MU, podporu odborníků z praxe ze strany MU a veřejně prospěšné aktivity MU.

a) Praxe studentů učitelství v terénu

Vzdělávání v oblasti Učitelství je na **Pedagogické fakultě** založeno na principu reflektivní praxe¹¹, sebezkušenosti a akčním výzkumu (založení na důkazech), propojení praxe a teorie a cílí na rozvoj dovedností studentů. V rámci reakreditace v roce 2016 byla realizována zásadní inovace praxí v rámci učitelského vzdělávání pro ZŠ a SŠ:

- Byly rozšířeny praxe v bakalářském studiu, v jehož průběhu studenti absolvují dvě asistentské praxe, jednak individuální (doučování dítěte ze znevýhodněného prostředí), jednak praxi asistenta učitele ve třídě. Celkem se jedná o 124 hodin reflektované praxe. V navazujícím magisterském studiu absolvují studenti učitelství PdF tři praxe, dvě průběžné, dlouhodobé (10 týdnů, 4 hodiny týdně, obvykle ve čtvrtek nebo pátek) a jednu souvislou (4 týdny, 20 hodin týdně). Na praxích v navazujícím magisterském studiu stráví celkem 180 hodin ve škole (z toho 66 hodin vlastní výuky) a dalších 100 hodin přípravami a řešením úkolů z praxí, reflektivní semináře zabírají 22 hodin). V navazujícím magisterském studiu tvoří praxe 12 % studia.
- Byla sjednocena garance a organizace reflektivních seminářů k praxím, které jsou nově realizovány v tandemové výuce pedagoga či psychologa a oborového didaktika.
- Byla vytvořena nová e-podpora systému praxí. Byl sjednocen a zpřehledněn systém praxí pro školy, které praxe realizují.

Praxe v bakalářském studiu garantuje Katedra pedagogiky a Katedra sociální pedagogiky, v navazujícím magisterském studiu Katedra pedagogiky a oborové katedry. Reflexi praxí zabezpečuje Katedra pedagogiky, Katedra psychologie a oborové katedry. Supervizi zajišťuje Katedra pedagogiky a oborové katedry.

Cílem PdF je vybudování spolupracujícího prostředí na podporu praxe studentů – *sdíleného společenství praxe*. K tomu je zaměřen tříletý projekt OP VVV *Rozvojem sociální gramotnosti k úspěchu*

¹¹ Webové stránky k praxím: <http://katedry.ped.muni.cz/pedagogika/praxe-spolecneho-zakladu>

(2017–20, doc. Kratochvílová), jehož cílem je vytvořit *centra kolegiální podpory*. Spolupráci s fakultními a klinickými školami specifikuje nově aktualizovaný *Statut fakultních a klinických škol PdF*. V současnosti má PdF asi 60 fakultních škol.

PdF zajišťuje pro své studenty různé typy praxí. Nejrozsáhlejším typem praxí jsou tzv. praxe společného základu, které jsou povinné a garantuje je Katedra pedagogiky. Každoročně jde o několik set studentů. Tyto praxe jsou orientované především na přímou interakci s žáky druhého stupně základních škol a studenty středních škol. Na funkčním průběhu obsahové, organizační i administrativní stránky praxí proto spolupracuje mnoho kolegů z různých pracovišť (psychologové, pedagogové, sociální pedagogové, speciální pedagogové, oboroví didaktici, oddělení praxí Katedry pedagogiky). Praxe jsou hodnoceny studentem, provádějíci učiteli a metodiky z PdF.

Další obsáhlý typ praxí na PdF zajišťuje Katedra primární pedagogiky pro studenty učitelství prvního stupně a mateřských škol. Studenti učitelství prvního stupně absolvují průběžné asistentské praxe v 1–3. ročníku pětiletého magisterského studia a souvislé třítydenní praxe na fakultních školách v místě bydliště dle volby studenta. Katedra má asi 20 spolupracujících škol a vybudovanou síť fakultních učitelů. Reflexe praxí probíhá v seminářích provázaných s praxí. Učitelství MŠ má 12 škol se statutem fakultní školy.

Přírodovědecká fakulta zajišťuje praxe studentů v bakalářském studiu (asistentská praxe) a navazujícím magisterském studiu (učitelská praxe) na středních školách. Má vytvořenou síť klinických škol, což jsou brněnské střední školy, se kterými PŘF dlouhodobě spolupracuje na realizaci pedagogických praxí.

Součástí učitelské přípravy na **Filozofické fakultě** je souvislá čtyřtydenní praxe organizovaná jednotlivými obory a posílená o náslechové hodiny, které jsou včleněny do oborových didaktik. Je organizována jednotlivými oborovými pracovišti a jedná se o reflektovanou praxi, což je vnímáno jako důležitá změna ve smyslu zkvalitnění přípravy budoucích učitelů. Jako vhodné by se jevilo vytvořit síť klinických škol pro celou FF jako je tomu na PŘF a PdF, ale v současnosti tomu tak není. Každé pracoviště má vlastní kontakty na praxi, jichž využívá dlouhodobě.

Pojetí pedagogických praxí magisterského studia na **Fakultě sportovních studií** vychází z aplikace teoretických poznatků a z úzké spolupráce s jednotlivými oborovými didaktikami (vedle didaktiky školní tělesné výchovy např. didaktiky atletiky, plavání, gymnastiky, úpolů, sportovních her ad.). Tři reflektované praxe v navazujícím magisterském studiu navazují na dvě bakalářské pedagogické praxe a probíhají na základních a středních školách. *Pedagogické praxi I* a *Pedagogické praxi II* předchází v 1. semestru předmět *Úvod do pedagogické praxe*. Výuka probíhá blokově jednou za 14 dnů 4 hodiny na fakultní základní škole. Po úspěšném absolvování předmětu je student schopen používat některé empirické výzkumné metody k analýze a hodnocení vyučovací jednotky tělesné výchovy z pohledu učitele i žáka. Předmět je dále zaměřen na seznámení s prostředím školy, školní legislativou, pedagogicko-didaktickými a výchovnými činnostmi učitele a na získávání zkušeností s vlastní výukou tělesné výchovy s návaznou individuální a skupinovou reflexí. Pedagogická praxe I je průběžná, probíhá v 2. semestru na základních školách v Brně v rozsahu 4 hodiny za týden. Pedagogická praxe II je souvislá, probíhá ve 3. semestru na středních školách v místě bydliště studenta v rozsahu 14 dnů a 4 hodin denně. Cílem pedagogických praxí I a II je orientace v teorii a především v praxi základního a středního školství, aplikace pedagogicko-didaktických znalostí v praxi, seznámení s administrativními úkoly konkrétní základní a střední školy, prohloubení kompetencí analyzovat a hodnotit tělovýchovný proces a příprava, realizace a reflexe různých typů vyučovacích jednotek pod vedením cvičných učitelů.

b) Zapojení odborníků z praxe do vzdělávací činnosti

Do vzdělávací činnosti v oblasti Učitelství na MU jsou zapojováni odborníci z praxe. Např. do předmětů pedagogicko-psychologického modulu, didaktik a praktických cvičení na PdF jsou zváni odborníci z praxe, kteří společně s vyučujícími připravují danou výuku (např. management, komunikace,

pedagogická diagnostika, reflexe učitelství praxe, alternativní pedagogika). Na výuce se např. v roce 2016 z aplikační sféry podílelo 74 odborníků, 36 na závěrečných pracích, 966 na praxích, přičemž praxe od roku 2017 narůstají. Na FF se praktici – učitelé středních škol podílejí na výuce oborových didaktik a na organizaci a zajišťování praxe. Podobně na výuce studentů učitelství PřF se podílejí externisté – učitelé středních škol a na FSpS učitelé základních a středních škol.

c) Podpora odborníků z praxe ze strany MU

MU v oblasti Učitelství podporuje odborníky z praxe. PdF poskytuje vzdělávání a podporu provázejícím učitelům z fakultních škol. Mentoři jsou připravováni na roli provázejícího učitele, mají zdarma odborný časopis pro učitele Komenský, vstup do knihovny PdF a účast na školeních v rámci projektů.

Na MU jsou realizovány kurzy celoživotního vzdělávání (CŽV) v oblasti pedagogiky, učitelství a sociální práce. Např. v roce 2016 se jednalo o 131 kurzů, který se zúčastnilo 2188 osob. Téměř 70 % těchto kurzů mělo rozsah větší než 100 hodin. CŽV kurzy na PdF se zaměřují např. na *Aktivizující metody ve výuce* (dr. Neužilová), *Edupreneurship* (dr. Nehyba), *Specializaci v pedagogice – doplnění si pedagogického minima pro vysokoškoláky* (dr. Pravdová).

PřF organizuje také vzdělávací a popularizační akce pro studenty a učitele středních a základních škol. Například *Fyzikální kavárnu* – pravidelné setkání učitelů fyziky a studentů učitelství oborů, každoroční soustředění pro studenty středních škol, matematické soutěže pro nadané žáky (*Brkos, KEKS, Brloh*), laboratorní úlohy pro středněškolské studenty (*Bioskop*).

FF realizovala projekt *Biblioterapie v pedagogické praxi*, který zaváděl stejnojmenný kurz pro studenty oboru Učitelství českého jazyka a literatury. Na něj navazoval e-learning pro studenty, ale i spolupracující učitele ze středních škol. Účastníci se mohou dozvědět, jak v praxi využívat léčebných a podpůrných účinků četby.

d) Veřejně prospěšné aktivity MU v oblasti Učitelství

Cílem MU je působit prospěšně i v občansko-veřejné sféře. Na všech fakultách je každoročně pořádána např. *Noc vědců*, která je určena k popularizaci vědy široké veřejnosti, které se rádi účastní učitelé, rodiče a děti. Tématem v roce 2017 byla mobilita.

Pedagogická fakulta pořádá různé workshopy, konference a setkání pro veřejnost (odbornou v oblasti učitelství a rodiče, studenty) či pořádá sbírky (např. pro Ukrajinu). Pořádá semináře např. o pomoci lidem s autismem, jehož se účastnilo více jak 400 rodičů a poradenských pracovníků (2015).

V roce 2016 se fakulta zapojila do celostátní akce *Týden pro inkluzi* semináři a besedami. V roce 2015 byla zavedena v bakalářském studiu asistentská praxe, díky níž se stovky studentů zapojují do doučování sociálně znevýhodněných dětí v rodinách (zejména romských). *Týden výtvarné kultury* je každoroční akcí s několikaletou tradicí, jejímž cílem je upozornit na mimořádně rozsáhlou a hodnotnou nabídku výtvarného života v Brně. Všechny brněnské kulturní instituce se z podnětu Katedry výtvarné výchovy PdF MU spojí a během Týdne výtvarné kultury nabízejí množství výstav, vernisáží, přednášek, workshopů, galerijních animací i tvůrčích děl. V roce 2015 získala MU pro tuto akci ochrannou známku.

V roce 2015 na fakultě vznikla studentská iniciativa *Otevřeno*, která si klade za cíl zlepšit vzdělávání budoucích učitelů a aktivně se zapojit do diskuse k inovaci učitelství nejen na PdF MU. Pořádá např. *Noc vzdělávání* 28. 3. na *Den učitelů*. V roce 2016 zahájil svou činnost studentský spolek *Civitas* založený studenty katedry občanské výchovy, který se zaměřuje na pořádání přednáškových akcí spojených s občanským vzděláváním.

Filozofická fakulta organizuje každoročně nebo ad hoc nejrůznější aktivity, které jsou určeny odborné i laické veřejnosti, např. pravidelný listopadový *Týden humanitních věd* je přehledkou širokého spektra výzkumných a vzdělávacích aktivit realizovaných na fakultě. Jeho náplň tvoří konference,

odborné i popularizační přednášky a prezentace humanitních a společenských vědních oborů pěstovaných na fakultě. Od roku 2015 je každoročně realizován *Týden učitelství*, který nabízí řadu workshopů, seminářů a diskusí pro zájemce o učitelství a školství. Cílem druhého ročníku bylo podnícení zájmu studentů a budoucích absolventů studijních programů zaměřených na přípravu pedagogických pracovníků o svoji budoucí pedagogickou profesi.

Na **Fakultě sportovních studií** bylo v letech 2010–2013 řešeno několik projektů zaměřených na osvětu bezpečnosti a prevence úrazů žáků při provádění různých činností, jako je plavání a vodní turistika, zimní výcvikové kurzy, lezení po horolezeckých stěnách, gymnastika, míčové hry nebo inline bruslení. V projektech šlo o zvýšení kompetencí, dostupnosti, kvality a atraktivity dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků z cílové skupiny pedagogů 2. stupně ZŠ, víceletých gymnázií a středních škol.

e) Strategie dalšího rozvoje

Cílem PdF je *sdílené společenství praxe* pracující podle Statutu fakulturních a klinických škol a školských zařízení (které předpokládá výběr klinických škol) a pokračování ve sjednocování a zefektivňování systému praxí napříč fakultou a studijními programy. PdF v souvislosti s rámcovými požadavky MŠMT počítá s významným posílením praktické výuky. Jednak bude rozšířena samotná pedagogická praxe na středních školách a také budou zavedeny zcela nové reflektivní semináře, počítáno je i s rozšířením účasti zkušených středoškolských učitelů v praktické výuce. Celkem se kreditový rozsah praxí a s ní těsně souvisejících předmětů zvýší o 150 % oproti současnému stavu.

6. FINANČNÍ, PROSTOROVÉ, PŘÍSTROJOVÉ, INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ VYBAVENÍ A DALŠÍ ZABEZPEČENÍ

B II. 7. Finanční, prostorové, přístrojové, informační a komunikační vybavení a další zabezpečení odpovídá charakteru uskutečňované vzdělávací činnosti v dané oblasti vzdělávání, pro niž vysoká škola žádá institucionální akreditaci.

Shrnutí sebehodnocení:

Univerzita je finančně, prostorově, přístrojově, informačně a komunikačně dobře vybavena pro realizaci učitelského vzdělávání.

Výsledek sebehodnocení:

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad
---------------------	------------------	-----------------	----------

Pedagogická fakulta v současnosti sídlí ve čtyřech budovách. První dvě se nachází na Poříčí 7 a 9, kde je situován děkanát a studijní oddělení. Další dvě budovy se nachází na Poříčí 31 a 31a, kde bylo v roce 2014 otevřeno Centrum výzkumných institutů a doktorských studií (CVIDOS), ve kterém se kromě pěti vědeckých institutů nacházejí také moderní prostory knihovny.

Knihovna má čtyři podlaží, k dispozici je cca 75 počítačů a 10 PC kiosků, specializovaná místa pro skupinové i individuální studium a sedačky a křesla pro relaxaci. Zároveň je zde několik moderních učeben, reprografická technika, samoobslužné knižní skenery s integrovaným PC a zařízení pro samoobslužné půjčování a vracení knih (tzv. selfchecky). Knihovna je také přizpůsobena uživatelům se specifickými nároky (bezbariérový přístup, speciální polohovací stoly, u nichž lze přizpůsobit výšku pracovní desky atd.).

PdF disponuje velkými přednáškovými sály i učebnami s koberci a přemísťovatelnými židlemi a stolky pro výuku např. reflektivních seminářů k praxím či sebezkušenostních seminářů a dramatické výchovy, je vybavena tělocvičnou, hřištěm s běžeckou dráhou, laboratořemi, speciálními jazykovými učebnami, dílnami atd. Učebny jsou vybaveny počítači a dataprojektory, interaktivními tabulemi, v některých výukách jsou využívány tablety apod. V roce 2005 byla na budově Poříčí 31 instalována sluneční elektrárna¹² s ročním výkonem 40 MWh, která slouží i k výukovým účelům.

Na **Filozofické fakultě** byla v roce 2015 otevřena laboratoř pro experimentální humanitní vědy HUME Lab, která je součástí výzkumné infrastruktury vybudované v Centru podpory humanitních věd – CARLA. Pracoviště tvoří dvě multifunkční laboratoře, je však vybaveno i mobilním zařízením pro výzkum v terénu. Badatelé mají k dispozici systémy umožňující sledování pohybu a sociálních interakcí, eye-trackingové přístroje (například pro výzkum pozornosti nebo čtení), ale také monitory nejrůznějších fyziologických funkcí vypovídajících o emocionálním prožívání a nevědomých procesech. FF MU tak vybudovala zázemí pro vědecké týmy, které chtějí realizovat vlastní experimentální výzkum v oblasti humanitních věd a zapojit se jako rovnocenní partneři do mezinárodní sítě podobně zaměřených výzkumníků. Laboratoř je prozatím využívána zejména pro výzkum v oblastech pedagogiky, psychologie a religionistiky.

PřF je lokalizována ve dvou areálech: Kotlářská (matematika, fyzika, geografie) a Bohunice (chemie, biologie). V obou areálech je k dispozici dobře vybavená knihovna a počítačové učebny. Specifikem PřF je skutečnost, že učitelské studium je realizované spolu s odbornými studijními programy, což

¹² Solární elektrárna PdF MU: <http://www.ped.muni.cz/o-fakulte/solarni-elektrarna>

v případě experimentálních oborů zajišťuje vynikající vybavenost studentských a vědeckých laboratoří, které jsou k dispozici i pro studenty učitelských oborů. Ke specifickým **FSpS** v oblasti materiálního zabezpečení patří zázemí moderního výzkumného a výukového areálu UKB, včetně Knihovny univerzitního kampusu (KUK).

Podrobněji je materiální zabezpečení vzdělávání a výzkumu na Masarykově univerzitě popsáno v sedmé části institucionální části sebehodnoticí zprávy (srov. standardy A VII.1–5).

7. SHRnutí

*Dosavadní zkušenosti MU s uskutečňováním studijních programů a oborů v oblasti Učitelství poskytují dostatečné záruky kvality vzdělávací činnosti na bakalářské, magisterské, navazující magisterské i doktorské úrovni. Na základě provedeného sebehodnocení byl pro oblast Učitelství na MU konstatován **úplný soulad se všemi požadavky na tuto oblast vzdělávání**, které tvoří součást Standardů pro institucionální akreditaci podle nařízení vlády č. 274/2016 Sb., o standardech pro akreditace ve vysokém školství.*